

2021
ÅRSRAPPORT

FRA AVFALL TIL VERDI

Renovasjonsselskapet
for Drammensregionen IKS

Jeg kjører på biogass
fra ditt matavfall

27

Renovasjonselskapet for
Drammensregionen bidrar
til avfallsminimering,
bedre kildesortering og økt
ombruk blant innbyggerne
i Drammensregionen.

RfD skaper ressurser i
det sirkulære samfunnet
gjennom nytenking,
ansvarlighet og bruker-
vennlige løsninger.

INNHold

Forord	4
Høydepunkter for året 2021	6
Renovasjonsordningen i Drammensregionen	9
Hva avfallet blir til	20
Administrasjonens arbeid	24
Årsberetning og regnskap	33
Eiermelding fra styret i RfD	57
Miljørapport	65

20 år med kildesortering

20 år har gått siden ni kommuner i Drammensregionen gikk sammen om å etablere RfD. Den gang var kildesortering noe ganske nytt, og det var nærmest pionerarbeid da det ble etablert et felles system for innsamling av kildesortert avfall.

I dag har de fleste kommuner kildesortering, og interkommunalt samarbeid er helt vanlig. Fordelene er ganske åpenbare. Det er bra for miljøet at ressurser utnyttes, og stordrift gjør at innbyggerne får gode tjenester til en rimelig pris. Et eksempel på dette er at RfD kan tilby innbyggerne fri bruk av gjenvinningsstasjonene i regionen.

Innbyggerne i RfDs område er flinke til å kildesortere, faktisk blant de beste i landet. Det gjør at mer enn halvparten av alt avfallet blir til nye materialer. Det er vi stolte av, men vi har ikke tenkt til å stoppe der. Det er fortsatt mye som feilsorteres, og systemene kan helt sikkert bli enda bedre.

Når RfD nå skal revidere sin strategi, skal målene settes enda høyere. Vi skal tilby enda bedre tjenester, vi skal utnytte ny teknologi og vi skal gjenvinne enda mer. Det er spennende tider vi har foran oss, og vi føler oss privilegerte som får arbeide med noe så viktig.

Siste medlem i RfD-familien er Sigdal, som kom inn i renovasjonssamarbeidet i 2021. I Sigdal har de ikke hatt kildesortering tidligere, men like før jul ble de første beholderne satt ut, og nå er innbyggerne i gang med den nye ordningen. Snart skal også hyttene i Sigdal få ny renovasjonsordning med kildesortering. For mange er dette kanskje nytt og uvant, men de aller fleste er nok enige om at dette var på høy tid.

Gode resultater oppnås aldri alene, og i dette tilfellet er det mange som skal dele æren for det som er oppnådd i Drammensregionen. Politikere som var forutseende nok til å etablere et slikt selskap for 20 år siden, alle de ansatte med sin kunnskap om et nytt og spennende fagfelt, og ikke minst alle innbyggerne som skyller, bretter og sorterer avfall hver dag slik at det vi kaster kan få et nytt liv.

Takk for at du kildesorterer!

Johan Remmen
Daglig leder, RfD

NØKKELINFORMASJON

ca. 75 000
husstander

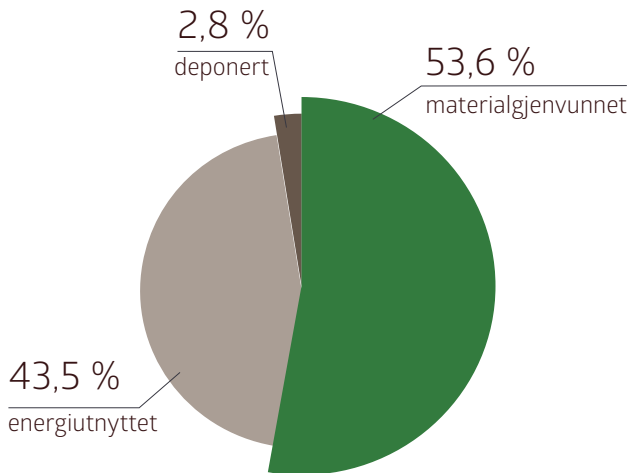

ca. 164 000
innbyggere

ca. 8 000
fritidsboliger

Materialgjenvinningsgrad

Eierkommuner

Sigdal kommune ble med i RfD-samarbeidet fra 1. juli 2021

78 412 tonn
avfall totalt

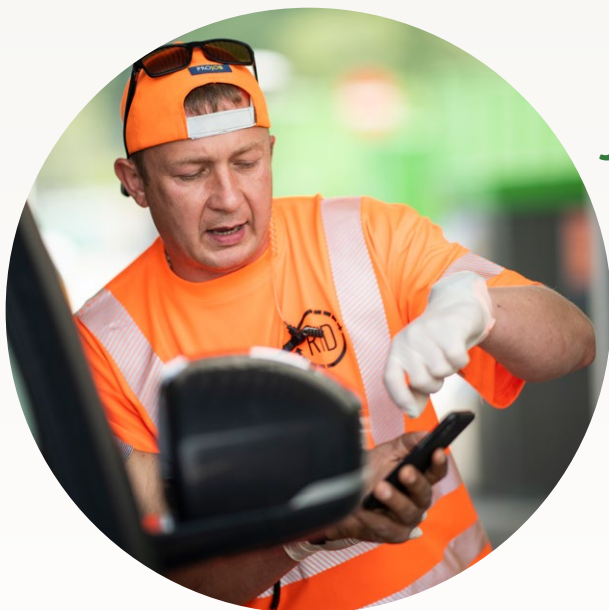

480 kilo
avfall per innbygger

 Gjenvinningsstasjon

 Omlastingsstasjon

HØYDEPUNKTER FOR ÅRET 2021

JANUAR:

Fra januar trenger innbyggerne et inngangsbevis for å levere avfall på gjenvinningsstasjonene uten å betale.

MARS:

Innføringen av ny nasjonal merkeordning for kildesortering starter og vi bruker de nye merkene på alle nye skilt, plakater og i informasjonsmateriell. Gradvis vil de nye merkene bli å se på avfallsbeholderne.

JULI:

RfD overtar ansvaret for renovasjonsordningen i Sigdal kommune. Gjenvinningsstasjonen blir oppgradert og åpningstidene utvidet.

OKTOBER:

RfD inviterer til åpning av Mile gjenvinningsstasjon, en topp moderne og oppgradert stasjon med et helt nytt ombrukstilbud til besøkende. Oppgraderingen av Enger gjenvinningsstasjon starter.

DESEMBER:

Innbyggerne i Sigdal kan ta de nye beholderne i bruk og kildesortere avfallet sitt. RfD iverksetter avfallshenting i egenregi i Sigdal kommune.

Renovasjonselskapet
for Drammensregionen IKS

47

CNG

01

Renovasjonsordningen i Drammensregionen

Hva avfallet blir til
Oversikt over RfDs leverandører
Administrasjonens arbeid

RENOVASJONSORDNINGEN I DRAMMENSREGIONEN

RfD er et interkommunalt selskap eid av fem kommuner: Drammen, Lier, Modum og Øvre Eiker, og til sist Sigdal som ble med i RfD-samarbeidet fra 1. juli 2021. RfD er ansvarlig for renovasjonsordningen i disse kommunene. Det innebærer innsamling av avfall fra husstander og hytter, og drift av de seks gjenvinningsstasjonene i området. RfD leverer en bærekraftig renovasjonstjeneste basert på kildesortering, gjenvinning, avfallsminimering og ombruk.

KILDESORTERING

Avfall er en ressurs, og råvarene som gjenvinnes brukes til å lage nye produkter. Å bruke materialer som er gjenvunnet forurenses langt mindre enn å lage produkter av jomfruelige råvarer. For å kunne gjenvinne avfall, er det helt nødvendig at de ulike avfallstypene holdes adskilt. Derfor er RfD avhengig av at innbyggerne kildesorterer, slik at så mye som mulig av avfallet som leveres inn kan gjenvinnes. Avfallet som ikke hentes hjemme kan leveres på gjenvinningsstasjonene. Det gjennomføres også årlig en innsamling av hageavfall.

I 2021 ble 54 prosent av avfallet hentet hjemme, mens 46 prosent ble levert på gjenvinningsstasjonene*.

Alle innbyggerne i Drammensregionen kan fritt levere husholdningsavfall på gjenvinningsstasjonene. Kostnaden for å levere husholdningsavfall er inkludert i renovasjonsgebyret.

Antall besøkende på gjenvinningsstasjonene har hatt en jevn økning de siste årene, men i 2021 så vi en nedgang. Til sammen hadde de fem gjenvinningsstasjonene 374 075 besøkende i 2020, mens tallet for 2021 var 341 686. Det utgjør en nedgang på 9 prosent.

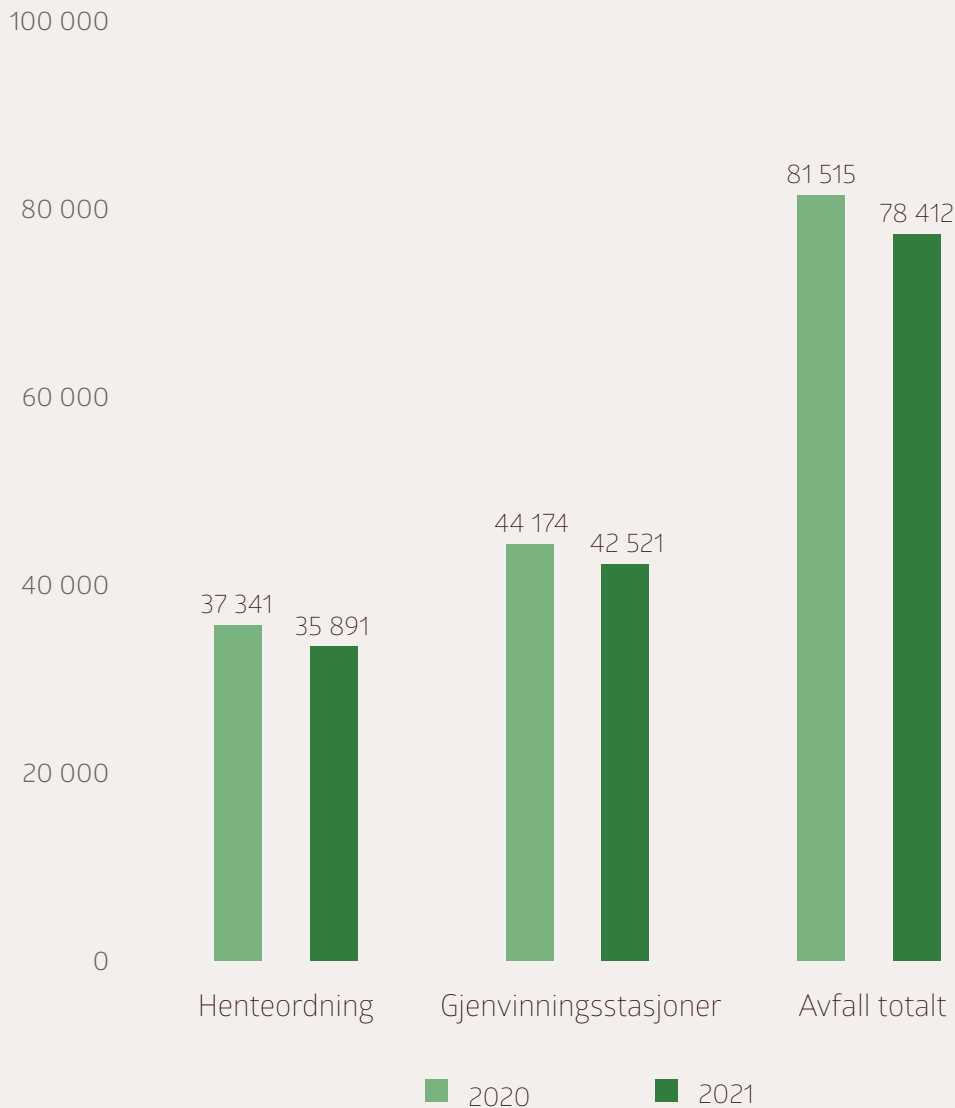
Nedgangen har blant annet sammenheng med at gjenvinningsstasjonene hadde en kraftig økning våren 2020, da pandemien startet. For 2021 er besøkene tilbake på et mer normalt nivå. Det har også vært redusert kapasitet på RfDs mest besøkte stasjon, Mile, som ble bygget om i 2021.

RfD henter fem avfallstyper hjemme hos innbyggerne: matavfall, restavfall, papiravfall, plastemballasje og glass- og metallemballasje.

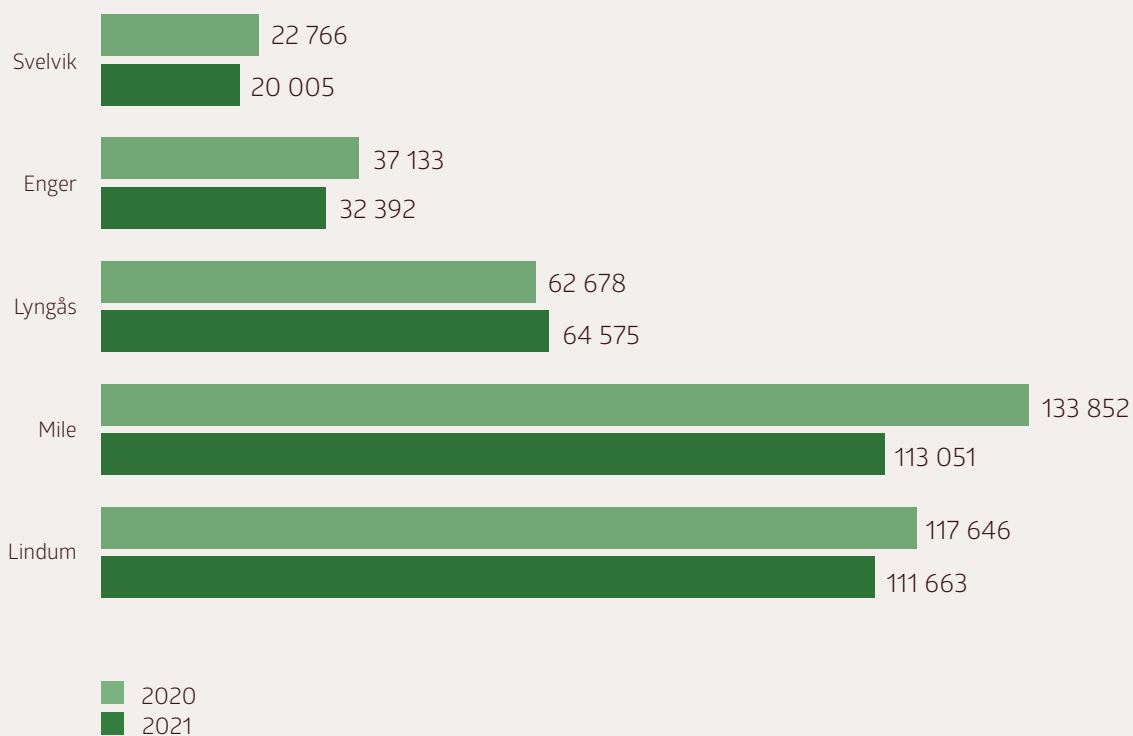
*RfD overtok driften av Nedre Eggedal gjenvinningsstasjon 1. juli 2021, men denne gjenvinningsstasjonen er ikke med i tallgrunnlaget før i 2022.

INNSAMLET MENGDE HUSHOLDNINGSAVFALL I TONN I 2020 OG 2021

Avfallsmengden har gått ned med 3 103 tonn fra 2020 til 2021. I 2021 var det en nedgang i avfallsmengdene, både for husholdningsavfall og avfall levert på gjenvinningsstasjonene. Dette harmonerer godt med det overordnede målet, som er å redusere mengden avfall og øke sorteringsgrad og ombruk.

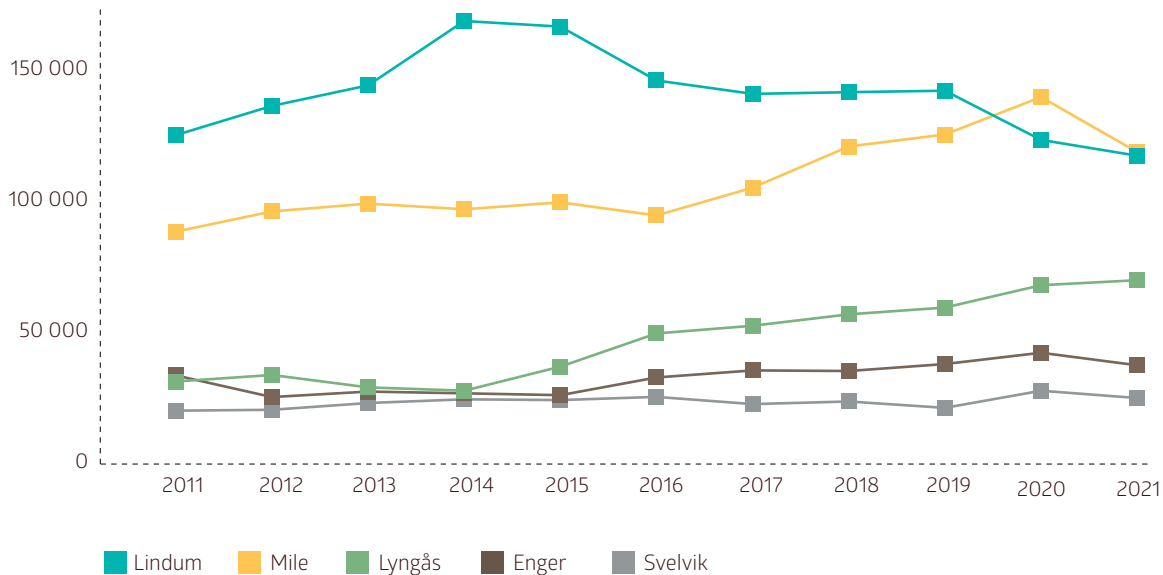

BESØK PÅ GJENVINNINGSTASJONENE I 2020 OG 2021

Antall besøkende på gjenvinningsstasjonene har økt på Lyngås, mens de andre gjenvinningsstasjonene har hatt en nedgang i antall besøkende 2021. RfD har over lenger tid jobbet med å få flere av innbyggerne til å benytte seg av Lyngås gjenvinningsstasjon, som har fått økt kapasitet etter en omfattende oppgradering av stasjonen. Fra januar og frem til høsten 2021 var det begrenset kapasitet på Mile grunnet ombygging, og RfD anbefalte innbyggerne å benytte gjenvinningsstasjonene på Lindum og Lyngås i stedet. Som et resultat av dette er det gledelig at flere av innbyggerne har fått øynene opp for Lyngås.

BESØK PÅ GJENVINNINGSTASJONENE 2011–2021

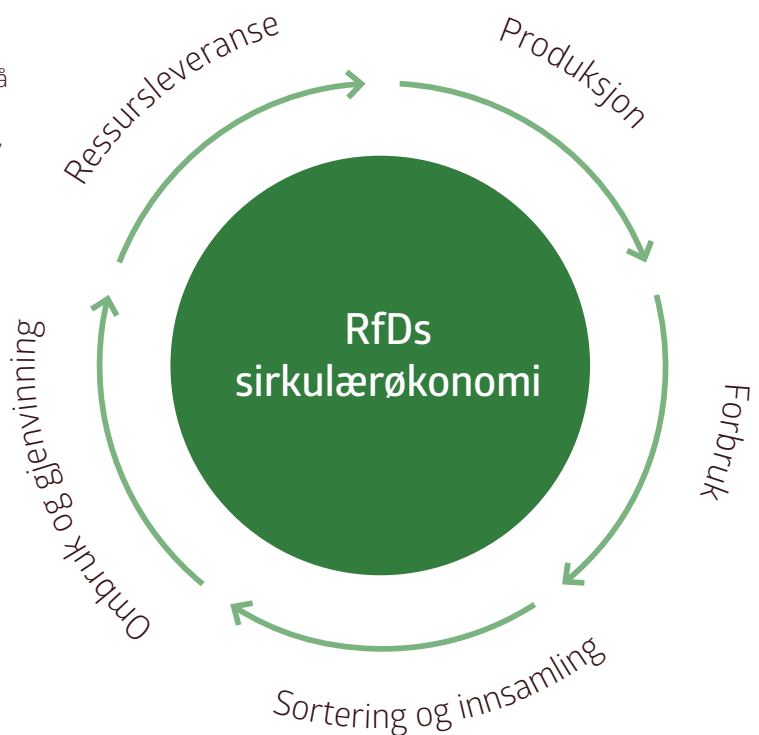

Det er fortsatt Lindum og Mile som er de mest besøkte gjenvinningsstasjonene til RfD.

AVFALL - EN RESSURS I DEN SIRKULÆRE ØKONOMIEN

Nasjonal avfallsplan og målene i avfallspolitikken gir viktige føringer for RfDs arbeid. RfD skal bidra til å nå kommunenes klimamål, og til å nå målene om en sirkulær økonomi ved å være nytenkende, ansvarlige, og levere brukervennlige løsninger.

En av RfDs viktigste oppgaver er derfor å sørge for å tilby enkle og gode løsninger til innbyggerne for å håndtere, sortere og levere avfallet som oppstår i den daglige husholdningen. I tillegg skal RfD tilrettelegge for at brukbare ting blir brukt om igjen.

AVFALLSPYRAMIDEN

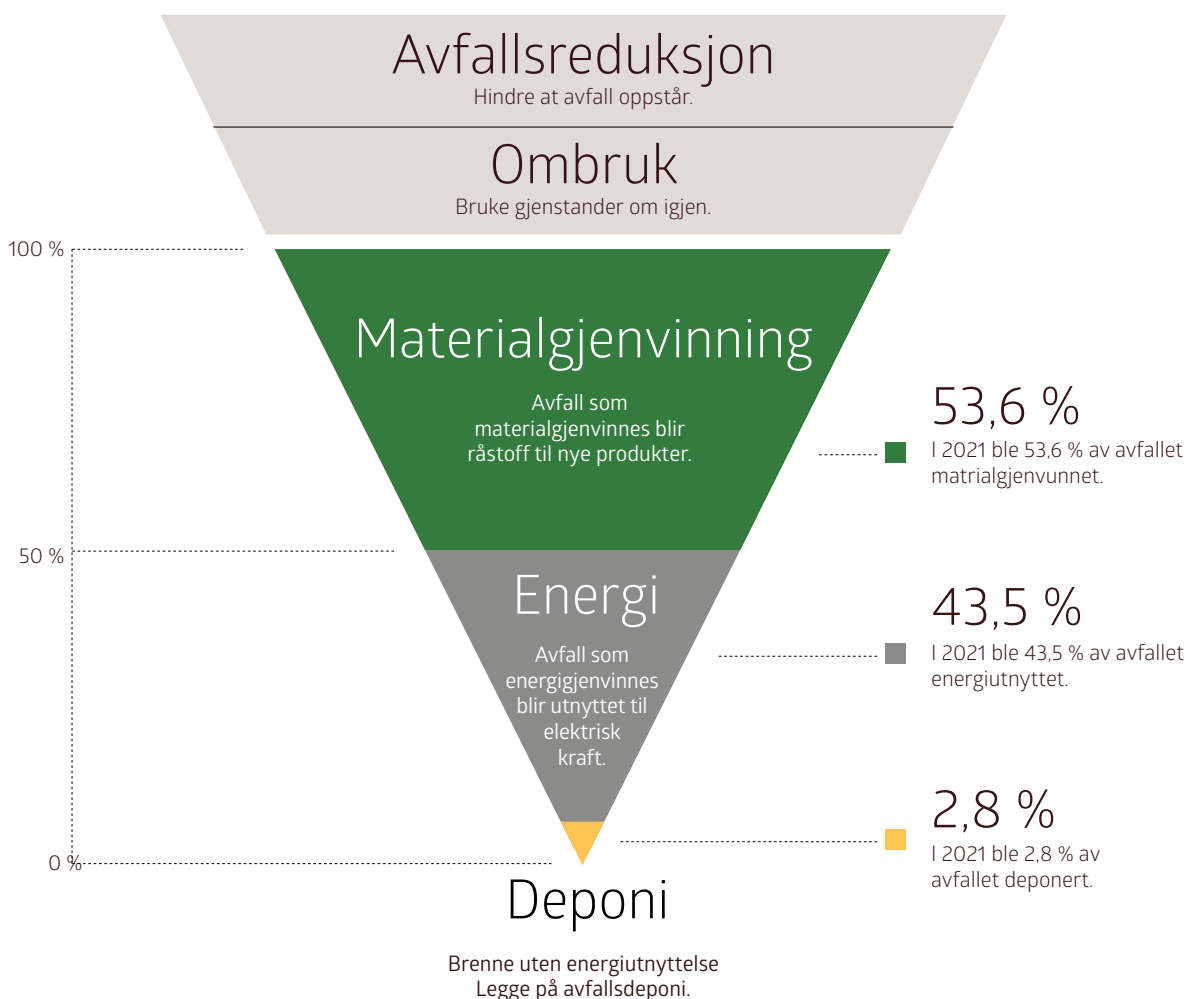
Avfallspyramiden viser prioriteringene for norsk avfallspolitikk. Målet er å behandle avfallet så høyt opp i hierarkiet som mulig. RfDs operative ansvar er primært knyttet til de nederste trinnene, men det blir stadig viktigere å gjøre holdningsskapende arbeid, og ulike tiltak i større og mindre skala på de øverste trinnene.

70,7 prosent av husholdningsavfallet ble sortert av innbyggerne i 2021. Det er en liten økning fra 70,5 prosent i 2020.

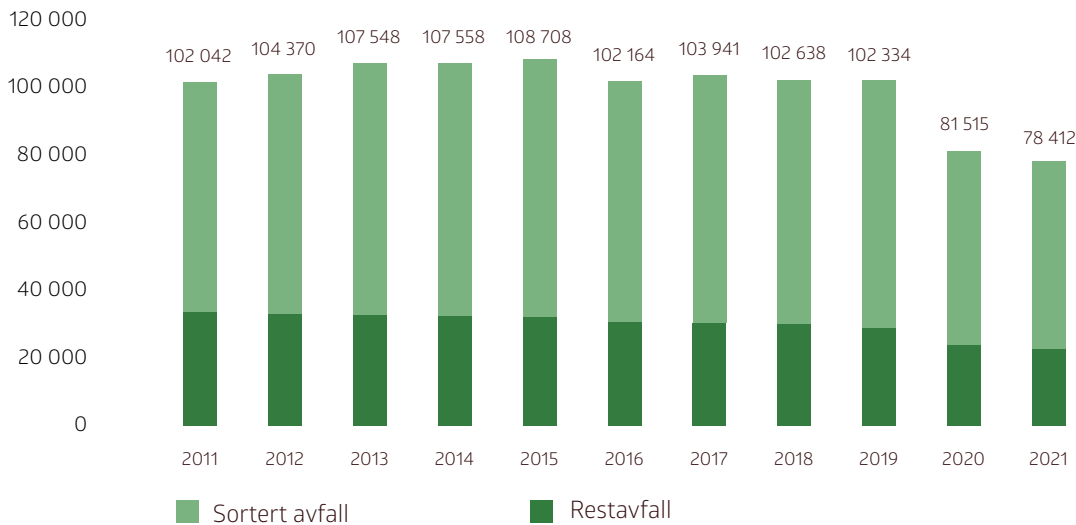
GJENVINNING

RfD er opptatt av å utnytte ressursene i avfallet best mulig, og at avfall skal materialgjenvinnes så langt det lar seg gjøre. Avfallet som samles inn, men som ikke kan materialgjenvinnes, blir utnyttet til energiproduksjon på ulike forbrenningsanlegg.

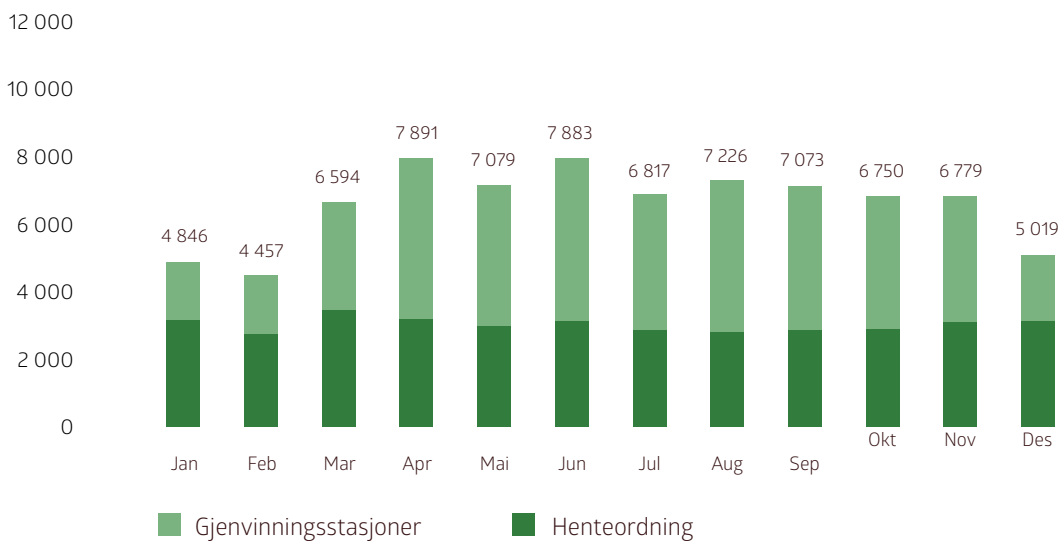
EUs klimamål stiller skjerpede krav til ombruk og materialgjenvinning, og innen 2035 skal 65 prosent av alt husholdningsavfall gå til materialgjenvinning eller ombruk. RfD har iverksatt tiltak for å oppnå dette målet. I 2021 var materialgjenvinningsgraden 53,6 prosent, en liten økning fra 53 prosent i 2020.

RESULTATER PÅ DE ULIKE TRINNENE I AVFALLSPYRAMIDEN

AVFALLSMENGDER (TONN) 2011–2021

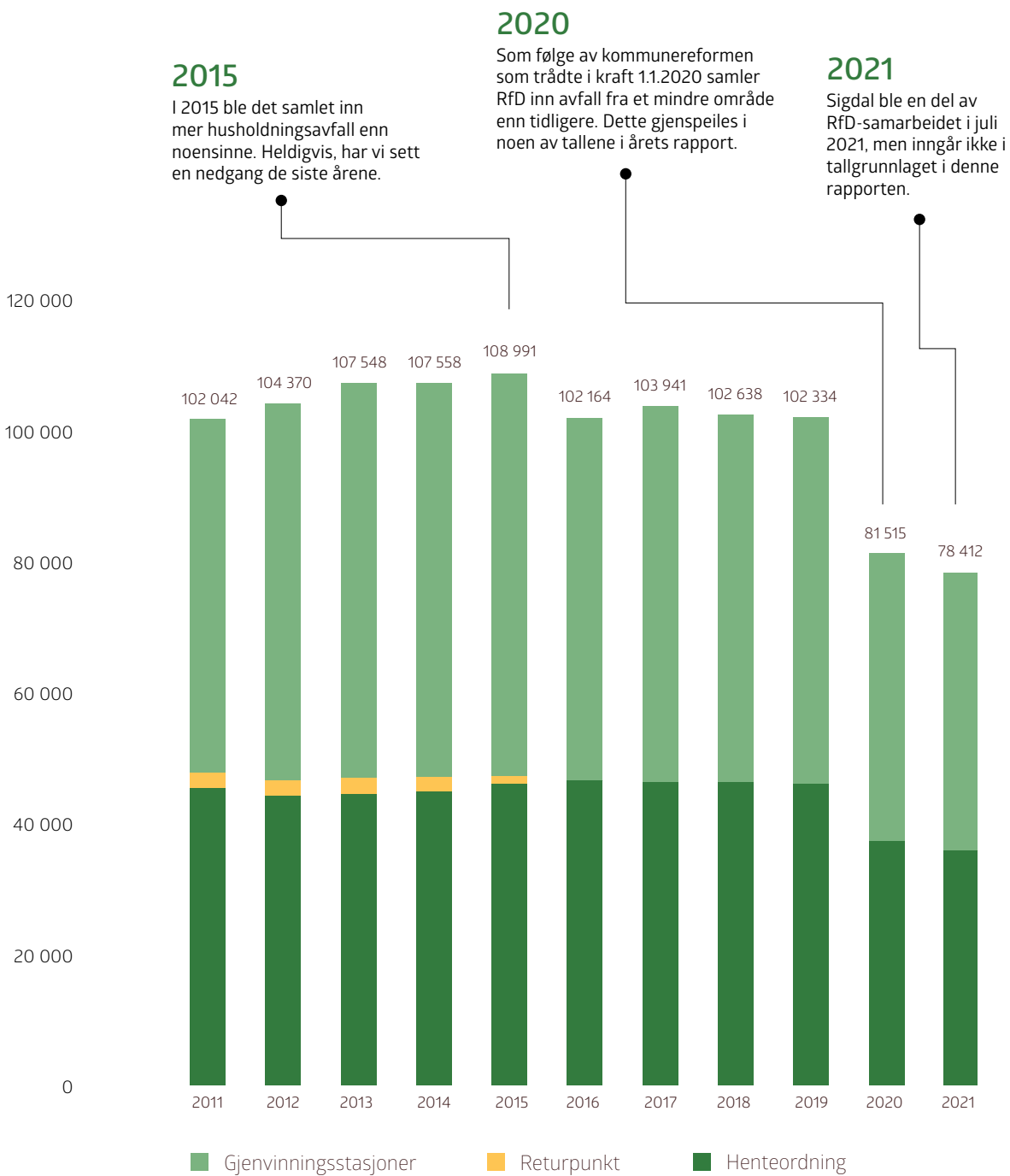
AVFALLSMENGDER (TONN) PER MÅNED

Avfallet som hentes hjemme har relativt små sesongvariasjoner, mens gjenvinningsstasjonene er mest benyttet fra april til oktober.

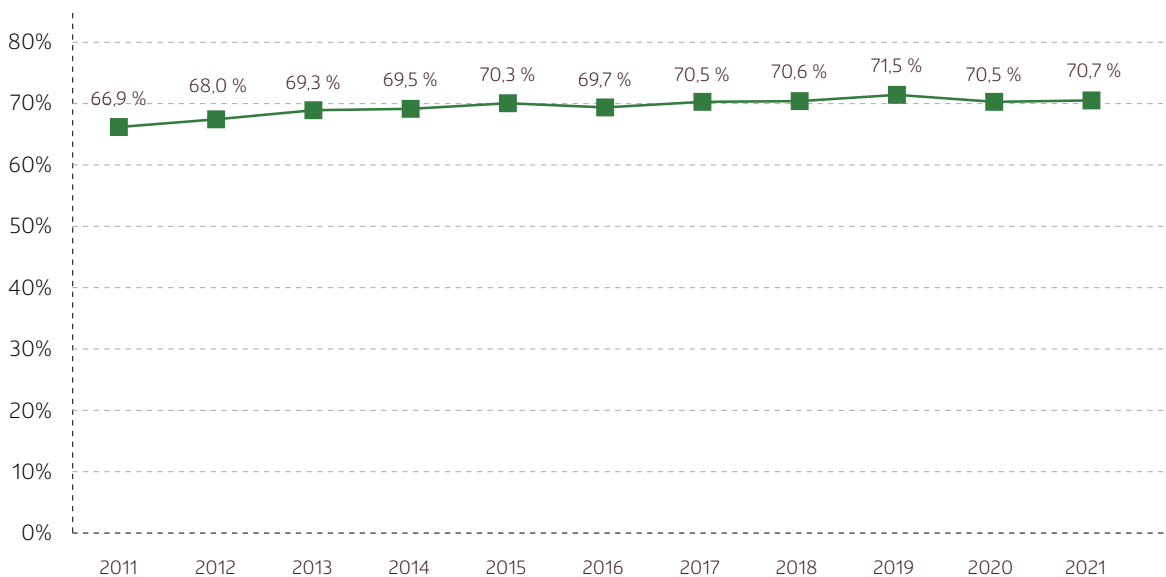

HUSHOLDNINGSAV FALL (TONN) I DRAMMENSREGIONEN 2011–2021

Cirka 54 prosent av avfallet leveres på gjenvinningsstasjonene, mens 46 prosent hentes hos innbyggerne. Avfallsmengden har vært ganske stabil de siste fire årene, men gikk ned ganske betraktelig fra 2020 til 2021.

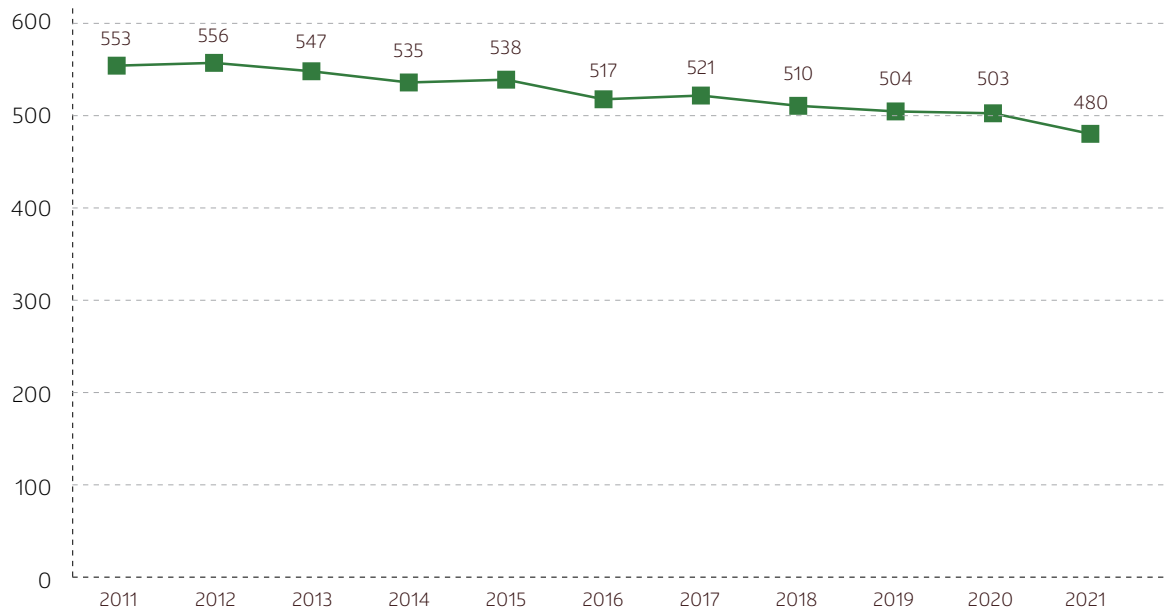
SORTERINGSGRAD I DRAMMENSREGIONEN 2011–2021

AVFALLSFOREBYGGING

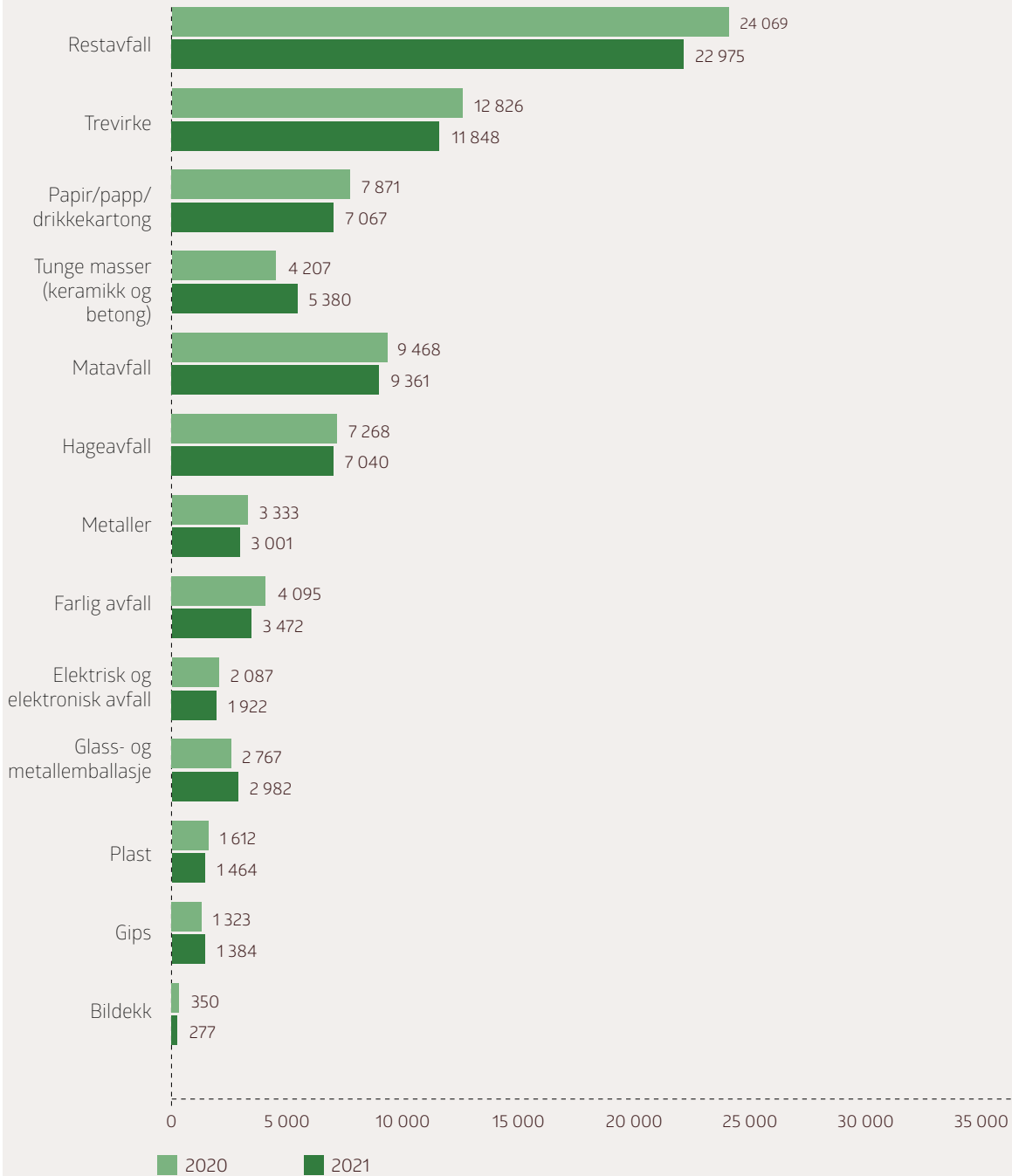
I 2012 kastet hver innbygger i snitt 556 kilo avfall. Siden da har mengden gradvis gått nedover. I 2021 var avfallsmengden det laveste vi har sett de siste 10 årene, og endte på 480 kilo per innbygger. RfD legger stor vekt på avfallsreduksjon i sin kommunikasjonsstrategi, og informerer jevnlig innbyggerne om hvordan de kan få ned avfallsmengden.

AVFALLSMENGDE PER INNBYGGER OPPGITT I KG

Avfallsmengde per innbygger har gått ned i senere år. Dette er positivt og i tråd med målsettingen.

TONN PER AVFALLSTYPE 2020 OG 2021

Den største nedgangen ser vi i restavfallet, som er på 4,5 prosent siden 2020. Den største økningen er på tunge masser (28 prosent) og glass- og metallemballasje (7,8 prosent).

HVA AVFALLET BLIR TIL

God ressursutnyttelse av avfall er viktig. For å få ned klimagassutslippene må vi sørge for å få mest mulig ut av råvarene som er brukt.

Avfall er en ressurs og skal brukes på best mulig måte. De ulike avfallstypene behandles slik at vi får mest mulig ut av dem, og på den måten bidrar vi til en sirkulær økonomi.

MATAV FALL

Mataavfallet blir til biogass og biogjødsel på Den Magiske Fabrikken i Vestfold. Biogassen kan brukes i stedet for fossilt drivstoff og regnes som den beste ressursutnyttelsen som er mulig for matavfall. Biogass fra vårt matavfall benyttes blant annet som drivstoff for busser og renovasjonsbiler. Biogjødselen brukes i landbruket, og er et produkt av høy kvalitet.

PAPIRAV FALL

Papiravfallet som samles inn er en blanding av aviser, drikkekartonger, esker, bølgepapp med mer. Papir, kartong og papp blir ettersortert maskinelt, og drikkekartonger blir kuttet opp i mindre biter og bløtlagt. Plastbelegg, korker og aluminium blir fjernet. Papirmassen inngår som råstoff til nye papirprodukter som aviser, toalettpapir og pizzaesker. Ved å gjenvinne papiravfall reduseres både behovet for hogst av skog, og forbruk av energi til papirproduksjon.

PLASTEMBALLASJE

Plastemballasjen samles inn og presses før den fraktes til store sorteringsanlegg. I 2020 ble all plastemballasje som ble samlet inn fra norske husholdninger sendt til sorteringsanlegg i Sverige gjennom Norsirk. Plasten vaskes, sorteres i ulike kvaliteter og omdannes til råstoff (granulat) for nye plastprodukter. Produkter som lages av resirkulert plast er for eksempel bærepoter, plastkanner, blomsterpotter og søppelbøtter. For hver kilo plast som gjenvinnes sparer vi to kilo olje og en kilo CO₂.

GLASS- OG METALLEMBALLASJE

Glass- og metallemballasje leveres samlet, og blir maskinelt ettersortert i Fredrikstad. Glasset blir sortert i ulike farger, før det blir benyttet som råstoff i nye produkter. Resirkulert glass brukes både til byggematerialer, isolasjon og nye glassprodukter. Metallet smeltes om til nye metallprodukter, som spiker, sykkeldele og hageredskap. Å gjenvinne glass og metall sparer mye energi sammenlignet med å lage nytt, og kan gjenvinnes nærmest i det uendelige.

RESTAVFALL

Restavfall er avfallet som er igjen når alt som kan materialgjenvinnes er sortert ut. Restavfallet som samles inn i Drammensregionen, sendes til energigjenvinningsanlegg som produserer industriell energi og elektrisitet. Ved å erstatte fossilt brennstoff med energi fra restavfall reduseres utslipp av CO₂.

FARLIG AVFALL

Avfall som inneholder stoffer som er farlige for mennesker, dyr og natur defineres som farlig avfall. Det er særdeles viktig for miljøet at dette avfallet blir skilt ut. De farlige stoffene blir behandlet på den måten som er best egnet for den enkelte avfallstypen. Noen av stoffene brennes på svært høy varme, noen kan behandles og brukes på nytt, mens andre ikke har annen egnet sluttbehandling enn forsvarlig deponering. På denne måten får vi de farlige stoffene ut av kretsløpet.

ELEKTRISK OG ELEKTRONISK AVFALL

Elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) kan inneholde miljøfarlige stoffer. Ved å gjenvinne EE-avfallet unngår vi at miljøgifter slipper ut i naturen. EE-avfallet blir først miljøsanert, som vil si at man fjerner de farlige stoffene fra produktene. Slik tas de ut av kretsløpet. Deretter blir metaller, glass og plast i produktene sortert og gjenvunnet til nye produkter. EE-avfall inneholder også verdifulle metaller som gull og sølv, og disse metallene kan gjenvinnes som råstoff til nye elektriske produkter eller smykker og medaljer.

TREVIKKE

Trevirke er et materiale som egner seg godt til energitnyttelse. Det som samles inn fra Drammensregionen energitnyttetes ved forbrenning. Trevirke som leveres på gjenvinningsstasjonene blir sortert etter type, kvernet til flis og benyttet til ulike brenselprodukter, eller som råvarer til nye materialer som sponplater og lignende.

HAGEAVFALL

RfD har mottak av hageavfall på alle gjenvinningsstasjonene, og i tillegg en årlig innsamling fra husstandene. Hageavfallet blir kvernet og kompostert. Dette blir til nye jordprodukter av høy kvalitet, som selges til bruk i hager og parker.

OMBRUK

RfD har mål om økt ombruk og ønsker å legge til rette for at innbyggerne i Drammensregionen kan levere inn ting som kan få nytt liv. Både innbyggerne, klimaet og miljøet sparer på dette. Ombruk er viktig for å holde produktene lengst mulig i omløp, og bidra til en sirkulær økonomi. Det er løsninger for ombruk på alle gjenvinningsstasjonene. Vi har blant annet ombruk av interiør og dekorasjonsgjenstander, byggevarer, klær, leker, bøker, Hi-fi produkter, møbler, sportsutstyr og hvitevarer.

Trewirke

OVERSIKT OVER RfD SINE LEVERANDØRER

Henteordning

Avfallstype	Tonn	Leverandør pr. 31.12.21	Behandlingssted	Sluttprodukt
Restavfall	17 910	Geminor (Rekom)	Åmotfors, Sarpsborg og Fredrikstad + Sverige	Industriell energi og elektrisitet
Matavfall	10 177	Lindum	Tønsberg	Biogass og biogjødsel
Papiravfall	5 881	Norsk Gjenvinning	Norske Skog, Skogn og ulike anlegg i Europa	Papirprodukter
Glass- og metallemballasje	3 243	Sirkel Glass AS	Fredrikstad	Isolasjon, glass og metall
Plastemballasje	1 331	Norsirk	Tyskland og Sverige	Plastprodukter
Metaller	9	Hellik Teigen	Norge og Tyskland	Metallprodukter
Hageavfall	448	Grønn Vekst	Skotselv	Jord- og kompostprodukter
Totalt	38 998			

Gjenvinningsstasjoner

Avfallstype	Tonn	Leverandør	Behandlingssted	Sluttprodukt
Trevirke	12 819	Lindum	Hønefoss og Halden. Materialgjenvinning i Latvia	Fjernvarme og industriell energi samt produksjon av trefiberplater
Hageavfall	7 133	Grønn Vekst	Skotselv	Jord- og kompostprodukter
Restavfall	7 043	RagnSells	Klemetsrud, Oslo	Fjernvarme og industriell energi
Betong, keramikk og porselen	5 822	Lindum	Drammen	Overdekking og veibygging på deponier
Metaller	3 248	Hellik Teigen	Norge og Tyskland	Metallprodukter
Rene masser	2 300	Lindum	Drammen	Overdekking på deponier
Elektriske og elektronisk avfall	2 080	Norsirk	Omlasting hos Revac i Vestfold	Plast- og metallprodukter, energi og deponi
Impregneret treverk	2 173	Norsk Gjenvinning	Solør Bioenergi på Jessheim	Fjernvarme
Papp/papiravfall	1 797	Norsk Gjenvinning	Ranheim og ulike anlegg i Europa	Papirprodukter
Gips	1 497	RagnSells	New West Gipsgjenvinning, Norgips og NOHA	Gipsplater
Farlig avfall (ulike typer)	927	Norsk Gjenvinning	Ulike anlegg i Norden	Energi og spesialdeponi
Plastfolie og plastemballasje	450	Norsk Gjenvinning og Norsirk	Plastfolie til Norfolier på Folldal og emballasjeplasten til ulike anlegg i Tyskland og Sverige	Plastprodukter
Bildekk og felger	299	Nocas	Omlasting på Gardermoen	Metallprodukter og energi
Isolerglassruter (miljøfarlige)	317	RagnSells og Ruteretur	Askim, Sarpsborg og Fredrikstad i Norge samt Fortum i Danmark	Fjernvarme, isolasjon og glassprodukter
Blyakkumulatorer	165	Batteriretur	England	Bly materialgjenvinnes
Tekstiler, klær og sko	97	Renotec	Polen	Ombruk
Ombruksgjenstander	153	BUA Lier, Skattkammeret, Green Audio, Renotec og Marita Stiftelsen	Drammen og Lier	Blir brukt på nytt
Asbest	70	Norsk Gjenvinning	Larvik	Deponi
Glass og metallemballasje	-	Sirkel Glass AS	Fredrikstad	Isolasjon, glass og metall
EPS-emballasje (isopor)	60	FFF Hage og Miljø	Sandnes	EPS-produkter
Fett og vegetabilsk olje samt medisinrester	5	Norsk Gjenvinning	MBP Solution i Greåker (frityrolje), samt like anlegg i Norden	Biogass
Totalt	48 454			

Denne oversikten viser alle mottatte mengder avfall, herunder næringsavfall, rene masser og ombruksgjenstander. Oversikten over behandlingen er forenklet, og noen avfallstyper har flere sluttprodukter enn nevnt her.

ADMINISTRASJONENS ARBEID

RfDs viktigste oppgave er å sørge for ansvarlig innsamling og gjenvinning av husholdningsavfall i Drammensregionen. Administrasjonens arbeid er basert på selskapsstrategien som ble vedtatt i 2018, samt gjeldende eierstrategi fra 2016.

RfD har kontorlokaler på Grønland 1 i Drammen, og driver syv operative anlegg. Selskapet hadde 100 ansatte ved utgangen av 2021. Selskapets administrasjon består av 22 ansatte som i hovedsak arbeider med innkjøp, utvikling, kontraktsforvaltning, økonomi, kommunikasjon og kundeservice. Også 2021 har vært et annerledes år på grunn av koronapandemien. RfD leverer en samfunnskritisk tjeneste som ikke kan stoppe opp. Avfallshenting har vært utført i hele pandemiperioden uten avbrudd. Gjenvinningsstasjonene har vært åpne for publikum gjennom hele året med stort fokus på smittevern, mens ombrukstilbudet har vært begrenset. Kontoransatte har i hovedsak jobbet hjemmefra i perioder med stort smittetrykk. RfD har innført tiltak for å redusere smitte, både i kontorlokalene, på omlastingsstasjonen og på gjenvinningsstasjonene. RfD har også utarbeidet beredskapsplaner for ytterligere tiltak dersom situasjonen skulle forverres.

Det mest arbeidskrevende prosjektet for administrasjonen i 2021 var innføring av henteordning og kildesortering i Sigdal kommune.

INNFØRING AV KILDESORTERING I SIGDAL

I juni 2021 ble det vedtatt at Sigdal kommune skulle tre inn i RfD-samarbeidet allerede fra 1. juli. RfDs mandat er å etablere og drifte en ny renovasjonsordning for innbyggere og hytteeiere i Sigdal kommune med samme kildesorteringsordning som i de øvrige kommunene. I tillegg overtok RfD ansvar for driften av Nedre Eggedal gjenvinningsstasjon 1. juli. Det ble da gjort endringer i åpningstidene og en fysisk oppgradering av stasjonen for å forbedre tilbudet til innbyggerne.

ORDNINGEN FOR INNBYGGERNE

Høsten 2021 startet RfD arbeidet med å planlegge og tilrettelegge for at det skulle bli enklere for innbyggerne i Sigdal å sortere de fem avfallstypene matavfall,

plastavfall, papiravfall, glass- og metallemballasje og restavfall hjemme.

I forkant av dette gjennomførte Norstat en undersøkelse for RfD, hvor det kom frem at 9 av 10 innbyggere i Sigdal mener at kildesortering har en positiv betydning for miljøet, og oppgir dette som den viktigste grunnen til at de kildesorterer i dag. Hele 6 av 10 innbyggere mente at det burde vært bedre tilrettelagt for kildesortering i kommunen.

I tillegg til at innbyggerne ønsket en løsning for kildesortering, var det helt nødvendig å forbedre den tidligere ordningen for å nå nasjonale og internasjonale miljøkrav til materialgjenvinningsgrad. Materialgjenvinningsgrad betyr hvor mye av det som kastes som kan brukes om igjen og bli til nye produkter. Innen 2035 er kravene fra EU at vi må ha oppnådd 65 % materialgjenvinning og ombruk. Dette ville ikke Sigdal ha oppnådd med den tidligere renovasjonsordningen, og kommunen vedtok derfor enstemmig å søke inntreden i RfD.

I forbindelse med innføringen av den nye henteordningen ble det lyst ut et anbud for å finne en leverandør som kunne ta seg av innsamlingen. I denne prosessen mottok RfD kun ett tilbud, og løsningene ble dessverre for kostbare. Derfor ble det besluttet at henteordningen

for innbyggerne i Sigdal skulle utføres i egenregi, noe som var helt nytt for RfD. På kort tid fikk RfD kjøpt inn to brukte renovasjonsbiler, som nå er profilert opp og ruller rundt på veiene i Sigdal. Etter at avfallsbeholderne og annet nødvendig utstyr ble levert til innbyggerne i løpet av høsten startet RfD å hente avfallet i kommunen i desember 2021.

ORDNINGEN FOR HYTTEEIERE

I 2021 har RfD også startet arbeidet med å planlegge innføring av kildesortering for hyttene i Sigdal. RfD skal etablere ca. 16 større avfallspunkter med til sammen 150 containere, til erstatning for de eksisterende 31 avfallspunktene. Kapasiteten vil øke, og muligheten for riktig sortering vil bli betraktelig bedre. Det vil ikke lenger være nødvendig å reise til flere forskjellige steder for å levere restavfall, papiravfall, glass- og metallemballasje, matavfall og plastemballasje. Noen av avfallspunktene planlegges med delvis nedgravde containere og andre planlegges med bunntømte containere.

Når nye avfallspunkter settes opp gjøres det flere tiltak for at det skal se pent og ryddig ut. For å hindre forsøpling ved punktene vil det brukes ny teknologi med elektronisk adgangskontroll og nivåmålere i hver container, slik at de tømmes etter behov.

OFFISIELL ÅPNING: 15. oktober hadde RfD gleden av å invitere til nyåpning av gjenvinningsstasjonen på Mile med Drammens ordfører Monica Myrvold Berg. Her med daglig leder i RfD Johan Remmen (til venstre) og styreleder George Fulford (til høyre).

RfD har hatt tett dialog med kommunens administrasjon om plassering av avfallspunktene. Mange av dagens plasseringer vil fremdeles brukes.

RfD har vært i dialog med en rekke hytteeiere og hytteforeninger om den nye ordningen, og har blant annet besøkt hytteeiere for å kartlegge holdningene deres til kildesortering. Høsten 2021 ble det avholdt et digitalt medvirkningsmøte for å sikre at hytteeierens synspunkter ble tatt med i vurderingsgrunnlaget for den nye løsningen. Her kom det inn mange gode og verdifulle innspill til den videre prosessen.

OPPGRADERING AV GJENVINNINGSTASJONENE

NEDRE EGGEDAL

RfD overtok driften av gjenvinningsstasjonen i Nedre Eggedal 1. juli 2021. Frem til da var stasjonen drevet av Sigdal kommune.

I forbindelse med overtakelsen av driften på Nedre Eggedal gjenvinningsstasjon ble det besluttet at det var

behov for å gjøre flere utbedringer på stasjonen. Det har blant annet blitt tilrettelagt for kildesortering av avfallet og kjøremønsteret har blitt endret for å gjøre leveringen enklere og mer effektiv. For å gjøre tilbudet mer tilgjengelig for både innbyggerne og hytteeierne har åpningstidene blitt utvidet. I tillegg har RfD asfaltert store deler av området inne på gjenvinningsstasjonen, fått på plass en ombrukscontainer, og satt opp et nytt kontorbygg med spiseplass og garderober til de ansatte.

ENGER

Gjenvinningsstasjonen i Modum har vært under ombygging siden oktober 2021. Enger skal gjennom en større oppgradering, og først ut er nytt administrasjonsbygg med garderobe og spiseplass, som ferdigstilles i februar 2022.

MILE

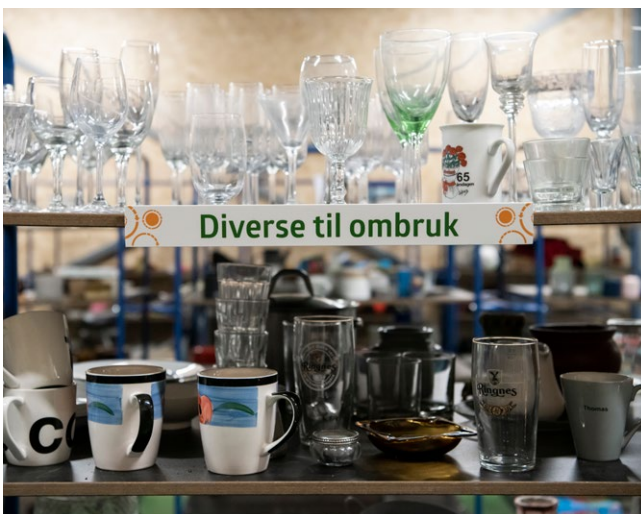
Mile har lenge vært RfDs mest besøkte gjenvinningsstasjon. En oppgradering av stasjonen har vært gjort i to faser, i 2019 og 2021. I den siste ombyggingsperioden, som startet våren 2021, har stasjonen hatt redusert kapasitet og mange innbyggere har benyttet seg av de andre stasjonene i regionen. Det

har allikevel vært mulig å holde gjenvinningsstasjonen åpen i hele byggeperioden.

18. oktober 2021 åpnet RfD en topp moderne og oppgradert gjenvinningsstasjon på Mile. Det har blitt større kapasitet, bedre trafikkflyt, en mer oversiktlig stasjon, og god plass inne på området. I tillegg har vi åpnet et helt nytt ombruksbygg. Mile har også fått et nytt

mottak for EE-avfall og farlig avfall som sikrer håndtering av dette avfallet på en trygg og miljøvennlig måte.

Det er bygget tak over store deler av stasjonen, blant annet over avfallscontainerne og vekt og automat ved inn- og utkjøring. I tillegg er det satt opp et nytt administrasjonsbygg som blant annet inneholder garderober, spiserom og møte- og undervisningsrom.

Omlasting av avfall fra renovasjonsbiler ble i oktober 2020 flyttet fra Mile til Kilden omlastingsstasjon i Øvre Eiker. Ved at omlastingen nå foregår innendørs, er sjenanse for omgivelsene vesentlig redusert.

LYNGÅS

Lyngås gjenvinningsstasjon ble bygget i 2015, og det har bare vært gjort mindre utbedringer i 2021. Stasjonen har svært god kapasitet, og er et populært tilbud til innbyggerne.

Ombrukstilbudet på Lyngås er blant RfDs største, og har vært den eneste av gjenvinningsstasjonene våre hvor byggevarer er en del av tilbudet. Tidligere har vi hatt faste dager for

uttak av ting til ombruk, men fra høsten 2021 startet vi med kontinuerlig uttak fra ombrukstorget på Lyngås.

På grunn av pandemi har dessverre inn og utlevering av ombruk vært stengt store deler av året.

LINDUM

På Lindum gjenvinningsstasjon har vi laget ny innkjøring for husholdningskunder med inngangsbevis.

RfD har også flyttet ut fra administrasjonsbygget til Lindum AS, og har satt nye brakker for kontor, spiserom

og garderober til de ansatte på stasjonen.

SVARER INNBYGGERNE: Robert på kundeservice følger opp henvendelser fra innbyggere på nett, e-post, telefon og chat.

INNSAMLING OG KUNDESERVICE

Avdelingen for innsamling og kundeservice har arbeidet hjemmefra i store deler av 2021. Grunnet flere tilfeller av langtidssykdom og permisjoner har avdelingen hatt flere vikarer på engasjement for å få utført oppgavene.

DIALOG MED INNBYGGERE OG RENOVATØRER

Avdelingen følger opp henvendelser fra innbyggere på nett, e-post, telefon og chat. Det er stor bredde i henvendelsene som mottas. Vi håndterer henvendelser om alt fra avfall som ikke er hentet på hentedag til endring av abonnementsstype.

Avdelingen har fulgt opp et stort antall meldinger fra renovatører om hendelser eller oppdagelser ute i felten på renovasjonsruta. Det kan være at beholderen er skadet og vi må bestille reparasjon, eller at renovatører melder om dårlig sortering. Dette følges opp med SMS til de innbyggerne det gjelder.

DIGITALISERING

I 2021 ble det avdekket et stort behov for gjennomgang av interne prosesser for å vurdere hva som kan digitaliseres og automatiseres slik at driften blir enda mer effektiv. Dette er et arbeid som fortsetter inn i 2022.

HYTTERENOVASJON

Arbeidet med innføring av hytterrenovasjon i regionen har pågått gjennom hele 2021. RfD har utplassert syv nye avfallspunkter for hytter i Drammen og Øvre Eiker i løpet av 2021. Dette dekker rundt 600 hytter. Totalt har nå 1500 hytter fått renovasjonsordning gjennom prosjektet.

I Sigdal, som ble en del av RfD fra 1. juli 2021, er planen at hyttene skal få renovasjonsløsninger med kildesortering fra sommeren 2022. RfD har i 2021 hatt tett og god dialog med Sigdal kommune, og har drevet utstrakt planlegging av hvordan den nye ordningen skal være.

DIALOG MED INNBYGGERNE I SIGDAL

Alle husholdningene i Sigdal fikk beskjed om å kontakte RfD dersom de ønsket å samarbeide med naboen om beholdere. Det har i 2021 vært et stort manuelt registreringsarbeid for å knytte naboer sammen i beholdersamarbeid.

Høsten 2021 ble det også plassert ut beholdere til alle innbyggere. RfD har i den anledning særlig arbeidet med å finne egnet plassering av beholdere på steder som er vanskelig tilgjengelig på vinterstid. RfD har også behandlet enkeltsaker om kompostering, som det har vært flere av i Sigdal enn i mer tettbygde strøk.

KOMMUNIKASJON

RfD benytter flere kommunikasjonskanaler for dialog med og informasjon til innbyggerne i regionen. Vi prioriterer

digitale kanaler der det er mulig.

Nettsiden rfd.no er vår viktigste kanal, hvor brukerne får økt kjennskap til tjenestene vi tilbyr og økt kunnskap om kildesortering, gjenvinning og ombruk. Nettsiden blir også brukt til kundehenvendelser via ulike skjema, og til å gi svar på det innbyggerne lurer på.

- I 2021 var det 217 345 unike brukere innom rfd.no, med et snitt på 18 112 per måned.
- RfD har i flere år tilbudt gratis varsling om hentedager på mobilen via app eller SMS. Over 18 000 innbyggere abonnerer på varsel via appen Min Renovasjon, og over 19 000 innbyggere mottar varsling om hentedager på SMS. Innbyggere som ikke har mulighet til å motta oversikt over hentedager digitalt, kan skrive ut en enkel henteoversikt på papir fra rfd.no.

Facebook er en viktig kanal for dialog med innbyggerne. Kanalen egner seg også godt til å dele saker om ombruk, kildesortering og miljø. Hovedmålet er å inspirere innbyggerne til å kaste mindre og sortere mer. 9 464 personer følger siden «RfD – kildesortering i Drammensregionen». I 2021 har vi lagt mer vekt på å nå flere personer med budskapene våre enn aktivt å få flere følgere av siden. Det har vi lykket godt med. Vi nådde ut til ca. 234 000 personer i 2021. Dette er en økning på 66 prosent fra 2020, hvor vi nådde ut til ca. 140 000 personer.

Vi publiserer ukentlige poster som er en miks mellom konkurranser, konkrete hverdagstips, og budskap som forteller om tjenestene våre. I sommer hadde vi en kampanje, «Kildesortering er gull verdt», som fortalte at avfall er en ressurs, og når du kildesorterer får vi mulighet til å bruke det du kaster til noe verdifullt. I hele desember ga vi ulike tips til en grønnere julefeiring som sparer både miljøet og lommeboka.

Brev og brosjyrer blir også sendt ut til innbyggere og hytteeiere der det er hensiktsmessig. I 2021 ble det

blant annet sendt ut brosjyrer til innbyggerne i Sigdal med informasjon om valg av nye beholderløsninger, og informasjon om RfDs kildesorteringsordning.

INNFORING AV KILDESORTERING I SIGDAL

RfD har gjennomført en rekke kommunikasjonsaktiviteter i forbindelse med innføringen av kildesortering for innbyggere og hytteeiere i Sigdal.

- Brukerundersøkelse blant innbyggere i Sigdal for å få innsikt i deres kunnskap om og holdninger til kildesortering.
- Kommunikasjonsplan med beskrivelse av blant annet mål, målgrupper, kanaler og budskap.
- Brev til hytteeiere og næringsdrivende om ordningen.
- Egen landingsside på rfd.no for Sigdal, samt egne digitale løsninger for valg av beholderløsning.
- To brosjyrer ble produsert og sendt til alle innbyggerne. En om den nye ordningen og en om valg av beholderløsning.
- Egen sorteringsguide ble utlevert sammen med beholderne.
- Annonser i aviser og på Facebook med informasjon om kildesortering og avfallsbeholdere.
- Digitalt medvirkningsmøte med hytteeiere i kommunen.
- Brukerundersøkelse (REDU) blant hytteeiere i Sigdal.

HAGEAVFALLSINNSAMLING

Kvaliteten på innsamlet hageavfall var dessverre svært lav i 2020, noe som førte til lav gjenvinningsgrad og høye kostnader til behandling. Det var behov for tiltak i 2021, som medførte noen endringer i tilbudet. Vi valgte å fase ut svarte søppelsekker slik at disse ikke ble samlet inn som hageavfall. Gjennom kommunikasjonstiltak økte vi bevissthet blant innbyggerne om hvorfor de ikke kunne bruke svarte sekker. Resultatet ble bedre kvalitet på hageavfallet, slik at det kunne gjenvinnes.

MINDRE MATSVINN I LIER

LierLøftet er et prosjekt der Lier kommune gjør ulike klimatilstandstiltak knyttet til matsvinn. RfD var en bidragsyter i prosjektet og deltok på ulike aktiviteter som å holde foredrag, dele hva vi gjør for å redusere matsvinn, samt informasjon om matavfall.

NY MERKEORDNING FOR KILDESORTERING

For å gjøre det enklere å kildesortere ble det i 2021 lansert en nasjonal merkeordning for avfall. Merkeordningen deler avfallstyper inn i farger, og innenfor hver farge er det ulike symboler som viser hvordan avfallet skal sorteres. RfD tok i bruk merkeordningen på alle nye skilt, plakater og i informasjonsmaterieill, som i sorteringsguiden, på avfallsplakater og skilt på gjenvinningsstasjonene.

På avfallsbeholderne innføres den nye merkeordningen gradvis. For å unngå bruk og kast, skal avfallsbeholderne og loddene

brukes så lenge som mulig. Når man får en ny beholder eller et nytt lokk på beholderen, vil det være satt på klistremerker med de nye avfallssymbolene i riktige farger. Derfor vil det i en periode være en blanding av nytt og gammelt utstyr, og ny og gammel merking rundt om i vår region.

- Skilthåndbok for gjenvinningsstasjoner ble oppdatert med nye merker.
- Alle beholder i Sigdal har grønne lokk og er merket med nye farger og symboler.

INNGANGSBEVIS

RfD innførte sommeren 2020 en testperiode med inngangsbevis til gjenvinningsstasjonene. Fra og med januar 2021 var testperioden over, og for å levere avfall uten å betale trengte innbyggerne ha et inngangsbevis.

Innbyggerne får sitt inngangsbevis ved å laste ned appen «Min gjenvinning» eller bestille et fysisk inngangskort på rfd.no.

Innføringen av inngangsbevis sikrer at ordningen ikke misbrukes av andre og at RfD kan opprettholde den gunstige ordningen med fri levering av husholdningsavfall på gjenvinningsstasjonene.

Næringsdrivende betaler ikke renovasjonsgebyr og skal derfor betale for avfallslevering. Det samme gjelder innbyggere som er bosatt i andre kommuner. RfD har hatt tre kampanjeperioder i 2021 med informasjon til innbyggerne om appen Min gjenvinning. Ved utgangen av 2021 hadde over 42 000 innbyggere skaffet seg inngangsbevis. Av disse er det over 31 000 innbyggere som har lastet ned appen Min gjenvinning.

OMBRUK

RfD har mål om økt ombruk. Vi legger til rette for at innbyggerne i Drammensregionen kan levere inn ting som kan få nytt liv, og ser du noe fint du har lyst på, kan du ta det med deg helt gratis. Det sparer både innbyggerne, klimaet og miljøet på. I store deler av 2021 var ombrukstilbudet på gjenvinningsstasjonene stengt grunnet smitteverntiltak. Derfor har vi i større grad formidlet budskap som skal bidra til å øke innbyggernes bevissthet rundt det å velge brukt fremfor nytt.

ØKONOMI

I RfDs økonomimodell legges det vekt på forenkling, effektivisering, god oversikt og kontroll. Vi fører separate regnskap for husholdninger og næringskunder, etter regler for selvkost. Derfor er det viktig å identifisere næringsavfall på gjenvinningsstasjonene, slik at dette ikke feilaktig blir belastet på husholdningenes renovasjonsgebyr.

I 2021 er det foretatt store investeringer på gjenvinningsstasjonene. I tillegg har innbyggerne i Sigdal kommune fått kildesorteringsløsninger hjemme.

PROGNOSE OG BUDSJETT

Årlig utarbeides det flere prognoser basert på grunnlag fra de budsjettansvarlige. Sammen med perioderegnskap brukes prognosene i RfDs rapportering og økonomioppfølging. De største investeringene i 2021 er knyttet til innføring av kildesortering i Sigdal kommune. I tillegg har vi hatt store investeringer på Mile gjenvinningsstasjon, og også på gjenvinningsstasjonene i Nedre Eggedal, Enger og Lindum. Selv om det har vært utfordrende å lage gode prognoser i 2021, har de vist seg å være godt i samsvar med årsregnskapet.

Årsregnskapet for 2021 viser et betydelig høyere resultat enn budsjettet. Det skyldes i hovedsak høye priser på avsetning av papp og papir samt økte priser for metall. Budsjettet viser også avvik på flere poster. Dette skyldes blant annet at Sigdal kommunes inntreden i RfD ikke lå i budsjettet. De høye prisene på enkelte avfallstyper bidro til at et budsjettert underskudd i stedet ble et overskudd for 2021. Positive selvkostfond vil i løpet av kort tid i stor grad tilbakeføres til abonnentene.

Selskapets investeringer blir finansiert ved langsiktige lån i Kommunalbanken og likviditeten til selskapet er god.

FAKTURALØSNINGER

RfD sender ut omtrent 110 000 fakturaer i året. I henhold til selskapsstrategien skal RfD tilby fremtidsrettet brukerkommunikasjon. Dette gjelder også for utsendelse av fakturaer. RfDs økonomisystem Unit4 Business Word (Agresso/UBW) oppdateres og tilpasses for å kunne tilby en fleksibel og fremtidsrettet faktureringsløsning. Abonnentene tilbys faktura på tradisjonelle og moderne plattformer og økonomisystemet er tilrettelagt for nye fremtidige løsninger. RfD tilbyr faktura på Vipps, faktura til DigiPost, eFaktura i nettbank, avtalegirottrekk i bank og i EHF-format. Nytt i 2021 var JTTA (Ja Takk Til Alle), som gir enda høyere grad av elektronisk distribusjon av fakturaer. For de som ønsker det, tilbys også faktura på papir, men vi ser at stadig flere velger elektroniske løsninger.

FØLGERE OG ABONNENTER 2020 OG 2021

	2021	2020
Antall abonnenter på SMS-varsel	19 247 abonnenter	18 070 abonnenter
Inngangsbevis	42 340 inngangsbevis (både kort og app)	24 043 inngangsbevis (både kort og app)
Antall abonnenter på varsel via Min renovasjon	18 399 abonnenter	15 004 abonnenter
Antall følgere på Facebook	9 464 følgere	9 049 følgere

02

Årsberetning og regnskap for driftsåret 2021

Styrets årsberetning
Resultatregnskap
Balanse
Kontantstrømanalyse
Noter
Revisjonsberetning

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2021

1. STYRETS SAMMENSETNING

Styret har i 2021 bestått av:

George Fulford,
styrets leder

André Tangerud, nestleder
frem til 12. mai 2021

Knut Skinnnes, nestleder
fra 12. mai 2021

Anne Kristine Teigen,
styremedlem

Per Håvard Kleven,
styremedlem

Hidegunn Bull Iversen,
styremedlem

Gry Nessjøen,
ansattes observatør

Monica Sending, ansattvalgt
styremedlem fra 1.1.2022

Tor Arne Bjørn, ansattvalgt
styremedlem fra 1.1.2022

Med virkning fra 1.1.2022 ble Monica Sending og Tor Arne Bjørn valgt som styremedlemmer av og blant de ansatte, tråd med lov om interkommunale selskap §10, 9. ledd.

Det er avholdt åtte styremøter i 2021.

2. OPPSUMMERING OG KORT OM VIRKSOMHETEN

Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RfD) har ansvar for innsamling og behandling av husholdningsavfall fra innbyggerne i fem kommuner. Dette er en lovpålagt kommunal oppgave som selskapet utfører etter delegasjonsvedtak fra eierkommunene. Selskapets administrasjon holder til i kontorlokaler på Grønland 1 i Drammen.

RfD har ansvar for renovasjonstjenestene i kommunene Drammen, Lier, Modum, Sigdal og Øvre Eiker. Området ble utvidet med Sigdal fra 1. juli 2021. Endringen i deltakerantall og geografisk område ble behandlet og vedtatt av kommunestyret i de fem kommunene.

Året 2021 har i likhet med 2020 vært sterkt preget av pandemien som har satt store begrensninger for kontakt mellom mennesker. Renovasjon er en samfunnskritisk tjeneste som ikke under noen omstendighet skal stoppe opp, og det har vært stor fokus på kontinuitet i tjenesten. Det har vært nødvendig med omfattende smitteverntiltak i tråd med myndighetenes anbefalinger. Selskapets tjenester og økonomi har ikke blitt vesentlig påvirket av pandemien.

RfD har ansvaret for drift av seks gjenvinningsstasjoner og en omlastingsstasjon i egenregi. Drift av gjenvinningsstasjoner er en kjerneoppgave for RfD og en viktig del av tjenestetilbudet til innbyggerne.

I Sigdal utføres avfallshenting i egenregi, mens avfallshenting i resten av området utføres via anbudskontrakt. Selskapet forvalter også et stort antall kontrakter på transport, drift og avfallsbehandling. Ved tildeling av nye kontrakter vektlegges alltid miljø og samfunnsansvar.

Regnskapet for 2021 viser et økonomisk resultat som er bedre enn budsjett. I tråd med selvkostreglene skal dette tilbakeføres til innbyggerne og etter vedtak fra representantskapsmøte vil styret foreslå en tilbakebetaling til innbyggerne i 2022.

3. REPRESENTANTSKAP

Representantskapet består av politisk valgte representanter fra hver av de fem eierkommunene. Ordfører i Lier, Gunn Cecilie Ringdal, er leder av representantskapet. Ordfører i Øvre Eiker, Knut Kvale, er nestleder i representantskapet. De øvrige medlemmene av representantskapet er Monica Myrvold Berg, Sunni G. Aamodt og Anne Kristine Norman.

Det har vært avholdt to ordinære møter og ett ekstraordinært møte i representantskapet i 2021.

4. EIERFORHOLD, SELSKAPSFORM OG FORMÅL

Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RfD) er organisert som et interkommunalt selskap. Selskapets forretningskontor er i Drammen. RfD har ansvar for renovasjonstjenestene i kommunene Drammen, Lier, Modum, Sigdal og Øvre Eiker.

Selskapet har siden stiftelsen i 2002 vært eiet av kommunene Drammen, Hurum, Lier, Modum, Nedre Eiker, Røyken, Sande, Svelvik og Øvre Eiker. Som følge av kommunereformen i 2020 ble eierstrukturen endret fra ni til fire kommuner. Kommunene Sande, Hurum og Røyken trådte ut av selskapet i forbindelse med kommunesammenslåing med henholdsvis Holmestrand og Asker kommune, mens kommunene Drammen, Nedre Eiker og Svelvik dannet en kommune fra 1.1.2020. Sigdal kommune ble ny deltaker i selskapet fra 1.7.2021. Sigdal kommunes inntreden ble behandlet og godkjent av kommunestyret i øvrige deltakerkommuner i 2021.

Selskapsavtale og renovasjonsforskrift ble endret i 2021 som følge av Sigdal kommunes inntreden. Dette ble behandlet og vedtatt av alle de fem kommunestyrene. Renovasjonsforskriften, som regulerer innbyggernes plikter og rettigheter i forhold til renovasjonsordningen, er likelydende for alle eierkommuner. For Drammen, Lier, Modum og Øvre Eiker, ble kun deltakere og geografisk virkeområde endret. For Sigdal kommune ble dette en helt ny renovasjonsforskrift, som ble vedtatt etter forutgående høring.

Selskapet skal ifølge selskapsavtalen oppfylle kommunenes forpliktelser knyttet til husholdningsavfall etter Forurensningsloven, renovasjonsforskriften, gjeldende selskapsavtale og eierstrategi.

Eierstrategien, som sist ble revidert og behandlet av eierkommunene i 2016, er lagt til grunn for styrets arbeid i 2021. Eierstrategien gir blant annet viktige presiseringer vedrørende etikk og miljø, samt at renovasjonstjenesten skal baseres på et felles selvkostregnskap for alle eierkommunene.

Eierkommunenes hovedformål med sitt eierskap i RfD er å sikre bolig- og fritidseiendommene, skoler og barnehager og, hvis ønskelig, andre offentlige formålsbygg for alle eierkommunene:

- Et fremtidsrettet og bærekraftig tjenestetilbud, som vektlegger eierkommunenes ambisjoner om reduserte utslipp av klimagasser, og som er tilrettelagt for kildesortering og gjenvinning av ressursene i avfallet.
- Et brukervennlig, fleksibelt og likeverdig tjenestetilbud for alle innbyggere, som på en positiv måte stimulerer til bærekraftige holdninger og adferd. Et vesentlig ledd i tjenestetilbudet er aktiv og målrettet informasjon.

- Et kostnadseffektivt tjenestetilbud, basert på samarbeid og stordrift, til konkurransedyktige priser.

Selskapsstrategien som ble vedtatt 28.5.2018, har varighet fra 2018-2021. Styret har påbegynt arbeidet med en revidert selskapsstrategi. Denne vil fremlegges representantskapet i 2022. Selskapsstrategien tar utgangspunkt i nasjonale og lokale avfallsstrategier samt forventninger fra eierne, slik det er nedfelt i gjeldende eierstrategi og selskapsavtale.

Forventningene til selskapet beskrives gjennom forretningsidéen:

RfD skaper ressurser i det sirkulære samfunnet gjennom nytenking, ansvarlighet og brukervennlige løsninger.

Basert på den vedtatte forretningsideen beskriver selskapsstrategien tre hovedmål:

- RfD skal være nytenkende.
- RfD skal opptre som en ansvarlig samfunnsaktør.
- RfD skal levere brukervennlige løsninger.

Styret rapporterer oppnåelse av disse målene hvert år til selskapets eiere.

5. SELSKAPETS VIRKSOMHET

Renovasjonstjenesten omfatter innsamling, transport og behandling av husholdningsavfall fra 75 000 husstander og 8 000 hytter i fem kommuner, samt driftsansvar for seks gjenvinningsstasjoner og en omlastingsstasjon.

Innsamling av avfall er i hovedsak satt ut på anbud, men foregår også i noe grad i egenregi.

RfD har en begrenset virksomhet med innsamling og behandling av næringsavfall, som føres i separat regnskap. Avfall fra skoler og barnehager er i henhold til gjeldende forskrift definert som næring. Gjenvinningsstasjonene er primært bygget for å motta husholdningsavfall, men mottar også næringsavfall mot betaling.

Selskapet forestår ikke selv produksjon av alle renovasjons-tjenestene, men det benyttes underleverandører etter forutgående anbudskonkurranser. Etter styrets vurdering gir dette i sum et godt renovasjonstilbud til husstandene.

6. REDEGJØRELSE FOR FORTSATT DRIFT

Forutsetningen for fortsatt drift er til stede og årsregnskapet for 2021 er satt opp under denne forutsetning.

Omfanget av næringskunder er lavt, og representerer etter styrets vurdering en ubetydelig økonomisk risiko. Regnskapsførsel knyttet opp til næringskunder holdes adskilt fra selvkostregnskapet for husholdningsavfall.

7. ARBEIDSMILJØ OG LIKESTILLING

Selskapet hadde ved årets utgang 100 ansatte, 29 kvinner og 71 menn. Dette tilsvarer 72 årsverk i 2021 mot 60 årsverk i 2020. Antall ansatte er økt som følge av at selskapet betjener en kommune mer, samt at flere funksjoner enn tidligere drives i egenregi.

RfD er en IA bedrift, og det arbeides løpende med arbeidsmiljø og sykdomsforebyggende tiltak. Det er inngått avtale med Avonova å få bistand til dette arbeidet. I tråd med Arbeidsmiljøloven er det opprettet Arbeidsmiljøutvalg og avholdt valg på stedlige verneombud.

Selskapet tilstreber likestilling mellom kjønnene, og det praktiseres lik lønn for likt arbeid hensyntatt alder og erfaring. Av styrets syv medlemmer er det fire menn og tre kvinner.

Av ledergruppens seks medlemmer er det tre kvinner og tre menn. Styret har ikke iverksatt særskilte tiltak i forbindelse med likestilling, da dette ivaretas av den daglige driften. I rekruttering og annen personalforvaltning ivaretar selskapet forutsetningene i likestillingsloven og diskrimineringsloven.

Arbeidsmiljø og samarbeidsforhold i bedriften er godt. Totalt sykefravær utgjør 10 prosent. 3,5 prosent er korttidsfravær, mens 6,5 prosent er langtidsfravær. Langtidsfraværet er ikke direkte relatert til forhold på arbeidsplassen.

Gjennomsnittsalderen blant ansatte er 44 år.

8. MILJØRAPPORTERING

RfD er allerede Miljøfyrtårnsertifisert som kontorbedrift, og det pågår et arbeid med å sertifisere hele virksomheten. Det benyttes i stor grad underleverandører for å levere en samlet renovasjonstjeneste, og det er et betydelig transportinnslag i dette arbeidet. Ved anbudskonkurranser stilles krav til gode og rasjonelle transportløsninger hvor fornybart drivstoff, redusert støy og minimale utslipp tillegges betydelig vekt. Det benyttes i hovedsak fornybar energi på renovasjonsbilene.

Sluttbehandling av innsamlet avfall skjer etter anbudskonkurranser. I anbudene stilles det krav til gode og miljøvennlige løsninger samt optimal ressursutnyttelse. RfD har utarbeidet en egen miljørapport med klimaregnskap for 2021. Klimaregnskapet som inkluderer både positiv og negativ påvirkning på miljøet viser at virksomhet totalt sett bidrar positivt til reduserte utslipp med cirka

65.000 tonn CO₂. Dette oppnås gjennom utnyttelse av ressursene i avfallet. Klimaregnskapet inneholder informasjon som gir beslutningsstøtte for vurdering av endringer i tjenesten, sett ut fra et miljø- og klimaperspektiv.

Styret prioriterer aktivt å realisere de miljømål som eiere og samfunn setter for selskapets virksomhet. Dette skjer blant annet ved å videreutvikle kildesorteringsordningen som tilbys innbyggerne.

9. SAMFUNNSANSVAR

Selskapet søker å opptre samfunnsansvarlig innenfor områder som arbeidsgiverpolitikk, etikk, anskaffelser og deltakelse i kunnskapsutvikling og forsknings- og utviklingstiltak samt arbeidstakerrettigheter og antikorrupsjon.

Selskapet skal bidra til oppnåelse av FNs bærekraftsmål, noe som gjenspeiles i strategiske og operative vurderinger. RfD bidrar spesielt til oppnåelse innenfor bærekraftsmål nummer 12 «Ansvarlig forbruk og produksjon», men også på flere andre områder.

Etiske retningslinjer som sist ble revidert i 2018 er implementert i virksomheten og godt forankret blant i de ansatte. De etiske retningslinjene skal sikre at de ansatte tar gode, etiske valg, handler i tråd med virksomhetens verdigrunnlag og viser alminnelig god folkeskikk.

Selskapet legger vekt på å bruke leverandører som fremmer høy etisk bevissthet. Inngåtte kontrakter følges tett for å forebygge sosial dumping hos våre leverandører. Alle beslutninger skal fattes på grunnlag av best mulig ressursbruk.

Selskapet søker aktivt å forebygge korrupsjon og misligheter. Ledere skal gå foran og varsle om Kritikkverdige forhold. Selskapets etiske retningslinjer gjelder for alle ansatte, styre og tillitsvalgte.

RfD stiller relevante krav til arbeidsmiljø og arbeidsvilkår hos bedrifter som utfører oppdrag på vegne av selskapet. På større kontrakter utføres systematisk kontraktsrevisjon med ekstern bistand. Det følges blant annet opp at det tilbys relevant tariff lønn samt at konkrete bestemmelser om HMS, arbeidstid og fortrinnsrett følges.

10. KUNDEFOKUS OG BRUKERVENNLIGHET

Selskapet legger stor vekt på at tjenestetilbudet skal være brukervennlig, slik at det skal være enklest mulig for innbyggerne å kildesortere og ta miljøvennlige valg. Tjenestetilbudet i Drammensregionen fungerer generelt godt, og de fleste innbyggerne er flinke til å sortere avfallet sitt. Selskapet anser at det fortsatt ligger et potensial for bedre sortering i husholdningene, og driver løpende med kampanjer og holdningsskapende arbeid.

RfD arbeider med planer om modernisering og oppgradering av alle gjenvinningsstasjonene, slik at også disse skal få økt kapasitet og funksjonalitet. I 2015 ble det bygget en ny gjenvinningsstasjon på Lyngås i Lier, og Mile gjenvinningsstasjon ble ferdigstilt i 2021. RfD er nå i gang med en oppgradering av Enger gjenvinningsstasjon som ferdigstilles i 2022 og 2023.

Kilden omlastingsstasjon i Øvre Eiker ble offisielt åpnet 28. august 2020. RfDs omlastingsstasjon er et miljøvennlig og moderne anlegg som bidrar til renere råvarer, økt ressursutnyttelse og redusert sjenanse for omgivelsene. Kildern omlastingsstasjon er i full drift og fungerer godt.

I tråd med samfunnsutviklingen og myndighetenes politikk legger selskapet opp til økende bruk av digital kommunikasjon med innbyggerne i regionen. For å identifisere innbyggere med rett til fri levering på gjenvinningsstasjonene er det utviklet et nytt system med et digitalt inngangsbevis. Dette gjør at ordningen med fri avfallsevering kan videreføres, mens næringsdrivende og besøkende fra andre kommuner må betale for avfallslevering. De som ikke har mulighet til å benytte digitale inngangsbevis tilbys fysiske kort som alternativ.

RfD jobber kontinuerlig med å utbedre tjenesten, og nye digitale løsninger er stadig under utvikling. Det er allerede utviklet innloggingsløsning på hjemmesiden, en app for hentedager og SMS varsling på hentedag. Dette erstatter i stor grad behovet for papirbaserte løsninger.

I dialogen med innbyggere blir det lagt stor vekt på å få frem budskapet om hva avfallet blir til, og hvilken miljøgevinst gjenvinning har. Innbyggerne skal oppfatte at RfD gjør det enkelt å kildesortere, og sørger for at det sorterte avfallet blir gjenvunnet og gir miljøgevinst. RfD er opptatt av å redusere mengden avfall og tilby tjenester som bidrar til økt ombruk.

11. REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET OG FINANSIELL RISIKO

Renovasjonstjenesten utføres til selvkost, og finansieres i hovedsak av innbyggernes renovasjonsgebyrer. Inntekter fra salg av utsorterte avfallstyper inngår også i selvkostregnskapet, og bidrar til lavere gebyr. For 2021 utgjorde dette cirka 10,7 % av driftsinntektene.

Det føres felles selvkostregnskap og felles selvkostfond for alle eierkommuner. Dette prinsippet er fulgt siden 2018, og gir gevinst i form av stordriftsfordeler. I forbindelse med Sigdal kommunes inntreden fra 1. juli 2021 er det i 2021 ført eget selvkostregnskap for Sigdal kommune. Separate regnskap gjøres i en overgangsfase, for å gi regnskapsmessig korrekt håndtering av selvkostfond og korrekt overføring av kommunens forpliktelser.

Regnskapet for 2021 viser et resultat som er bedre enn budsjett. Kostnader og inntekter er godt samsvarende med de prognoser styret har forholdt seg til gjennom året. Som følge av overgang til egenregi for drift av gjenvinningsstasjoner og omlastingsstasjon har betydelige regnskapsposter fått en endret klassifisering. Denne endringer skjedde i 2020, men har også sammenheng med budsjettavvik i 2021. Dette gjelder blant annet tidligere varekostnader som nå vises som lønnskostnader, avskrivninger og annen driftskostnad.

Årsresultatet på 4 164 777 er godt samsvarende med budsjettet på 4 103 811. Overskuddet på selvkostregnskapet er 2 821 199 kroner og tilføres selvkostfondet som består av tidligere års over- og underskudd. Det er tidligere vedtatt gjennom behandling av økonomiplan at positivt selvkostfond skal tilbakeføres til abonnentene fullt ut. Styret har fått fullmakt til å foreta en tilbakebetaling til innbyggerne, som vil bli realisert i henhold til plan i 2022.

Avfallsmengdene har i 2021 blitt redusert. Målt per innbygger er avfallsmengdene lavere enn tidligere år og sorteringen har blitt marginalt bedre. Som følge av nye behandlingsformer har materialgjenvinningsgraden økt.

Fordeling mellom næring og husholdning har endret seg som følge av tiltak for bedre identifisering av næringskunder på gjenvinningsstasjoner.

Sum driftsinntekter utgjør 250 984 946 kroner som fordeler seg slik:

- **salgsinntekt** **224 098 069 kr.**
- **annen driftsinntekt** **26 886 877 kr.**

Salgsinntektene er gebyrer som innbetales av den enkelte abonnent i de fem eierkommunene. Gebyrene har i flere år hatt en svært gunstig utvikling for innbyggerne. Dette skyldes oppnåelse av stordriftsfordeler og effektiv drift, men også gunstige markedspriser. Gebyrene ble satt ned i 2013 og det har ikke vært nødvendig med store gebyrøkninger etter dette. Som følge av gunstig kostnadsutvikling ble det for 2021 foreslått ett prosentpoeng lavere gebyrøkning enn tidligere vedtatt økonomiplan. Tidligere opparbeidet selvkostfond har i flere år vært benyttet til delvis finansiering av tjenesten. Økte avsetningspriser har nå snudd resultatet fra budsjettet negativt resultat til positivt resultat for 2021.

Annen driftsinntekt er i hovedsak inntekter fra salg av papp og papir, plastemballasje, glass og metall. Disse prisene følger internasjonale markedspriser, og i 2021 har prisene steget svært mye for papp og papir. For plastemballasje har returselskapene rapportert om utfordringer med avsetning, som gjør det vanskelig å oppnå full kostnadsdekning. Metallprisene har generelt vært høye, og gitt høyere inntekt enn budsjettet.

Det samlede selvkostfondet for husholdninger utgjør 24 112 600 kroner per 31.12.2021.

Selskapet har et eget selvkostregnskap for farlig avfall fra næring, med et samlet negativt resultat på 177 157 kroner. Akkumulert selvkostfond for farlig avfall næring utgjør 180 210 kroner ved utgangen av 2021.

RfD har fra kommunene overtatt et økonomisk ansvar for etterdrift av deponier der det tidligere har vært deponert husholdningsavfall. Selskapet gjennomfører hvert år beregninger basert på inngåtte kontrakter og oppdaterte tall fra kommunene. Siden dette er fremtidige kostnader hvor forpliktelsen allerede er påløpt, er styrets vurdering at det er riktig å avsette for forpliktelsene i regnskapet. Avsetning til etterdrift deponier viser for 2021 en fremtidig forpliktelse på 15 501 894 kroner.

Det gjøres en løpende utgiftsføring og balanseføring av pensjonsforpliktelser. Etter styrets vurdering gir dette godt samsvar mellom regnskapet og selskapets reelle forpliktelser. Endringer i pensjonsforutsetninger gjør at forpliktelsen er økt med 520 267 kroner i 2021, noe som gir tilsvarende økte kostnader. Avsetning for pensjonsforpliktelser viser for 2021 en fremtidig pensjonsforpliktelse på 8 153 566 kroner.

Årets resultat fra næringsabonnenter, justert for selvkostrenter og kalkulatoriske renter utgjør et overskudd på kr 4 164 777 kroner etter skatt.

Styret vurderer at selskapets økonomiske og finansielle stilling er tilfredsstillende, og mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styret mener at den forretningsmessige og finansielle risiko for selskapets virksomhet er lav.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter, tilfredsstillende informasjon om driften og stillingen ved årsskiftet. Det er ikke inntrådt forhold etter årsskiftet som har betydning for bedømmelsen av årsregnskapet for 2021.

12. FREMTIDSUTSIKTER

Fra 2021 ble RfDs geografiske område utvidet med Sigdal kommune. Området har nå cirka 164 000 innbyggere.

Styret ønsker å styrke de stordriftsfordelene som finnes i et slikt samarbeid. Styret mener at et enda større regionalt samarbeid vil ha en betydelig merverdi både for eierkommunene og innbyggerne. Det har vært forberedende kontakt med andre kommuner om mulig fremtidig samarbeid.

Selskapsstrategien for 2018-2021 nærmer seg slutten av sin virkeperiode, og styret vil i løpet av 2022 fremlegge sitt forslag til ny selskapsstrategi. Dette vil først fremlegges representantskapet til drøfting og senere til vedtak mot slutten av året. En viktig del av strategiarbeidet blir å evaluere måloppnåelse og gjennomførte tiltak i eksisterende selskapsstrategi samt «Fremtidens kildesortering» som ble vedtatt i 2012.

13. EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Siden 2003 har RfD levert avfallstjenester til husholdninger, fritidseiendommer, skoler og barnehager i deltakerkommunene. Gjennom interkommunalt samarbeid er det oppnådd betydelige stordriftsfordeler. Både eiere og brukere har vært fornøyde med resultatene.

Kontaktutvalget har vært et verdifullt bindeledd mellom selskapets administrasjon og kommunens ledelse. Det har vært avholdt to møter i 2021, med forberedende drøftinger til saker som har vært behandlet i styret, representantskapet og kommunestyret.

RfD forvalter og drifter en lovpålagt ordning på vegne av eierkommunene, som igjen er knyttet til nasjonale og internasjonale bestemmelser. Dette er rammebetingelser som har vært viktige ved utarbeidelse av selskapsstrategien.

Styret mener at selskapet har en tilfredsstillende organisasjon og ledelse sett opp mot selskapets nåværende drift. Nye

tiltak og endrede arbeidsoppgaver gjør imidlertid at det i årene fremover vil være behov for kompetanseutvikling og gjennomføringskapasitet. Styret vil derfor løpende vurdere selskapets organisasjon opp mot de oppgaver selskapet skal løse, slik det er beskrevet i selskapsstrategien.

14. RfD UNDER KORONAPANDEMIEN

Året har i stor grad vært preget av pandemien som har påvirket landet og resten av verden. Det har vært nødvendig å tilpasse virksomheten til smittesituasjonen, og det har vært stor fokus på å holde kontinuitet i tjenesten. De ansatte har vist stor endringsvilje og selskapet har klart seg godt gjennom krevende rammebetingelser.

En egen beredskapsgruppe har hatt jevnlig vurderinger av tiltak, basert på myndighetens råd. Renovasjon er en samfunnskritisk tjeneste som ikke under noen omstendighet skal stoppe opp. Avfallshenting har foregått som normalt, og alle gjenvinningsstasjonene har holdt åpent. Dette har vist seg å være en riktig og viktig vurdering. Det har ikke vært smitteutbrudd på noen av RfDs driftsenheter.

Administrasjonen har hatt hjemmekontor størstedelen av 2021, og møter har vært avholdt digitalt. Selskapets tjenester og økonomi har ikke blitt vesentlig påvirket av pandemien.

Styret forventer ikke at pandemien vil ha vesentlig påvirkning på selskapets økonomi eller tjenester i 2022.

Drammen, 22. mars 2022

George Fulford
Styreleder

Knut Skinnnes
Styrets nestleder

Per Håvard Kleven
Styremedlem

Anne Kristine Teigen
Styremedlem

Hildegunn Iversen
Styremedlem

Tor Arne Bjørn
Ansattvalgt styremedlem

Monica Sending
Ansattvalgt styremedlem

Johan Remmen
Daglig leder

Material

KOMATSU

RESULTATREGNSKAP

	Note	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter				
Salgsinntekt	13	224 098 069	223 570 395	218 253 202
Annen driftsinntekt	13	26 886 877	11 423 845	14 040 434
Sum driftsinntekter		250 984 946	234 994 240	232 293 636
Driftskostnader				
Varekostnad		149 505 278	148 066 798	158 951 986
Lønnskostnad	7, 8	51 237 105	48 790 581	42 680 551
Avskrivning	1, 2	12 638 106	11 554 487	9 689 733
Annen driftskostnad	8	29 702 834	25 395 290	18 473 129
Sum driftskostnader		243 083 323	233 807 156	229 795 399
Driftsresultat		7 901 623	1 187 084	2 498 237
Finansinntekter og finanskostnader				
Annen finansinntekt		909 674	1 155 000	2 185 808
Annen finanskostnad		1 200 065	2 589 000	1 899 406
Netto finansposter		-290 391	-1 434 000	286 402
Ordinært resultat før skattekostnad		7 611 232	-246 916	2 784 639
Skattekostnad på ordinært resultat	6	625 256	810 000	1 029 759
Årsresultat før fremføring gebyrinntekter		6 985 976	-1 056 916	1 754 880
Til fremføring mot gebyrinntekter senere år	4	2 821 199	-5 160 728	-2 907 415
Årsresultat		4 164 777	4 103 811	4 662 295
Overføringer				
Utbytte	10	0	0	15 000 000
Overføringer annen egenkapital	10	4 164 777	4 103 811	-10 337 705
Sum overføringer		4 164 777	4 103 811	4 662 295

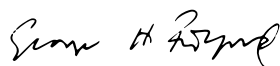
BALANSE PER 31. DESEMBER

	Note	2021	2020
Anleggsmidler			
<i>Immaterielle eiendeler</i>			
Utviklingskostnader	1	0	426 664
Sum immaterielle eiendeler		0	426 664
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter	2	10 344 785	10 344 785
Gjenvinningsstasjoner	2	151 529 054	103 170 713
Omlastingsstasjoner	2	2 893 024	3 056 872
Avfallsbeholdere	2	10 707 368	8 360 843
Transportmidler	2	4 688 853	4 597 521
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner ol.	2	3 203 711	4 142 110
Anlegg under utførelse	2	642 864	422 768
Sum varige driftsmidler		184 009 658	134 095 612
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i tilknyttet selskap	14	60 000	0
Sum finansielle anleggsmidler		60 000	0
Sum anleggsmidler		184 069 659	134 522 276
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	11	7 456 524	55 762 848
Andre fordringer	11	8 084 238	8 278 921
Sum fordringer		15 540 762	64 041 769
Bankinnskudd, kontanter og ol.	3	30 114 762	44 441 044
Sum omløpsmidler		45 655 524	108 482 813
Sum eiendeler		229 725 183	243 005 089

BALANSE PER 31. DESEMBER

	Note	2021	2020
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Innskutt egenkapital	9, 10	821 274	804 000
Sum innskutt egenkapital		821 274	804 000
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	10	15 121 699	10 731 559
Sum opptjent egenkapital		15 121 699	10 731 559
Sum egenkapital		15 942 973	11 535 559
Gjeld			
<i>Avsetninger for forpliktelser</i>			
Pensjonsforpliktelser	5	8 153 566	7 633 299
Utsatt skatt	6	239 086	224 938
Andre avsetninger for forpliktelser	11, 12	15 501 894	14 376 264
Sum avsetning for forpliktelser		23 894 546	22 234 501
<i>Annen langsiktig gjeld</i>			
Gjeld til kredittinstitusjoner	2, 11	119 999 960	133 333 300
Sum annen langsiktig gjeld		119 999 960	133 333 300
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		30 689 153	26 576 413
Betalbar skatt	6	611 108	961 063
Skyldige offentlige avgifter		4 292 767	3 603 512
Avsatt utbytte	10	0	15 000 000
Annen kortsiktig gjeld		10 001 864	7 881 162
Til fremføring mot gebyrinntekter senere år	4	24 292 810	21 879 580
Sum kortsiktig gjeld		69 887 704	75 901 729
Sum gjeld		213 782 210	231 469 530
Sum egenkapital og gjeld		229 725 183	243 005 089

Drammen, 22. mars 2022

George Fulford
Styreleder

Knut Skinnnes
Styrets nestleder

Per Håvard Kleven
Styremedlem

Anne Kristine Teigen
Styremedlem

Hildegunn Iversen
Styremedlem

Tor Arne Bjørn
Ansattvalgt styremedlem

Monica Sending
Ansattvalgt styremedlem

Johan Remmen
Daglig leder

KONTANTSTRØMANALYSE

	2021	2020
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Ordinært resultat før skatt	7 611 232	4 662 295
Periodens betalte skatt	-961 063	-887 014
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	2 246
Ordinære avskrivninger	12 638 106	9 689 733
Endring i kundefordringer og leverandørgjeld	52 419 063	739 951
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	520 267	258 937
Forskjell mellom kostnadsført etterdrift og inn-/utbetalinger	1 125 630	-208 409
Endring i andre tidsavgrensingsposter	2 596 673	-2 665 410
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	75 949 909	11 592 331
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-62 125 488	-42 113 247
Utbetaling av aksjeinnskudd	-60 000	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-62 185 488	-42 113 247
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	-15 462 839
	242 637	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-13 333 340	-13 333 340
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-28 090 703	-28 796 179
Netto endring i likvider i året	-14 326 282	-59 317 096
Kontanter og bankinnskudd per 01.01.2019	44 441 044	103 758 140
Kontanter og bankinnskudd per 31.12.2020	30 114 762	44 441 044

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2021

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

DRIFTSINTEKTER

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Gebyrer inntektsføres etter hvert som tjenesten utføres.

OMLØPSMIDLER/KORTSIKTIG GJELD

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

ANLEGGSMIDLER/LANGSIKTIG GJELD

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være forbigående. Nedskrivningen reveseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utgifter til forskning, utvikling og andre immaterielle eiendeler balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Det betyr at slike utgifter balanseføres når, og fra det tidspunkt, det anses som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelene vil tilflyte selskapet, og anskaffelseskost kan måles på en pålitelig måte. Balanseførte immaterielle eiendeler avskrives over forventet økonomisk levetid.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap. Selskapets kundefordringer på husholdningsabbonnenter er sikret ved legalpant.

FREMFORING AV OVER- OG UNDERSKULD

Virksomheten er regulert av Forurensningsloven. I henhold til Forurensningslovens § 34 skal kostnadene dekkes fullt ut gjennom gebyrinntektene. I henhold til retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester utgitt av Kommunal- og Regionaldepartementet, kan over- eller underskudd fremføres innenfor et 3- til 5-årsperspektiv for å utjevne svingninger i inntekter og kostnader. Det føres felles selvkostregnskap for husholdningene. I balansen er akkumulert over- og underskudd henholdsvis klassifisert som kortsiktig gjeld og kortsiktige fordringer.

PENSJONER

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan.

Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningstiden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringmetode tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor).

Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart. Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret, vedrørende næringsdelen av virksomheten. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

BRUK AV ESTIMATER

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

TILKNYTTET SELSKAP

Tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene da nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

NOTE 1 IMMATERIELLE EIENDELER

	Konseptutviklingskostnader	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	2 133 320	2 133 320
Anskaffelseskost pr. 31.12	2 133 320	2 133 320
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	-2 133 320	-2 133 320
Bokført verdi pr. 31.12	0	0
Årets avskrivninger	426 664	426 664
Økonomisk levetid	5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

NOTE 2 ANLEGGSMIDLER – FINANSIERING

	Tomter	Gjenvinnings- stasjoner	Omlastings- stasjoner	Avfallsbeholdere mm.
Anskaffelseskost pr. 01.01	10 344 785	127 336 284	3 103 892	87 683 864
Tilgang		55 003 945		4 181 544
Anskaffelseskost pr. 31.12	10 344 785	182 340 229	3 103 892	91 865 409
Akk. avskrivninger pr. 31.12		-30 811 175	-210 868	-81 158 042
Bokført verdi pr. 31.12	10 344 785	151 529 054	2 893 024	10 707 368
Årets avskrivninger	0	6 645 605	163 848	1 835 020
Budsjetterte investeringer	0	67 000 000	0	0
Økonomisk levetid		16-40 år (leieperioden på tomten)	10-20 år	8-10 år
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær

Finansiering	2021
Investeringer i varige driftsmidler	62 125 488
Finansiert ved langsiktig gjeld	0
Egenkapitalfinansiert	62 125 488

NOTE 3 BETALINGSMIDLER

Bundne innskudd	2021	2020
Skattetrekksmidler	1 781 805	1 665 829

Selskapet har pr. 31.12.2021 en trekklimit på kassekreditten på 25 millioner kroner.

NOTE 4 TIL FREMFØRING MOT SENERE ÅRS GEBYRINTEKTER

Avdeling	Akkumulert under-/ overskudd pr. 01.01.2021	Uttreden	Årets resultat	Akkumulert under-/ overskudd pr. 31.12.2021
Selvkostfond overskudd	21 522 212	-407 968	2 998 356	24 112 600
Farlig avfall næring	357 367		-177 157	180 210
Sum	21 879 579	-407 968	2 821 199	24 292 810
Hvorav:				
Sum akk. underskudd til fremføring (-)	0	-407 968	-177 157	0
Sum akk. overskudd til fremføring (+)	21 879 579	0	2 998 356	24 292 810

NOTE 5 PENSJONER

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Foretaket har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Drammen Kommunale Pensjonskasse. Tjenestepensjonsordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet pensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Fremtidige premier / pensjonsforpliktelser vil påvirkes av risikomessige over- og underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i foretaket, Drammen kommune og andre foretaksansatte som inngår i ordningen (multiemployer plan). Premien vil også være påvirket av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonskostnad	2021	2020
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 726 507	4 081 773
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	567 972	547 405
Amortisering av akkumulert tap/gevinst	0	-420 357
Avkastning på pensjonsmidlene	-896 401	-1 075 498
Arbeidsgiveravgift	0	-205 452
Overdratt forpliktelser	0	892 057
Netto pensjonskostnad	5 398 078	3 819 927
Pensjonsforpliktelse	2021	2020
Beregnete pensjonsforpliktelser	53 790 799	44 503 354
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-41 645 064	-36 514 044
Akkumulert gevinst (tap)	-4 999 753	-1 299 302
Arbeidsgiveravgift	1 007 584	943 291
Netto pensjonsforpliktelse	8 153 566	7 633 298
Økonomiske forutsetninger	2021	2020
Diskonteringsrente	1,70 %	1,50 %
Forventet lønnsregulering	3,00 %	2,50 %
Forventet pensjonsreguleringer	1,75 %	1,25 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,00 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,10 %	2,70 %
Korridor grense for amortisering av estimatavvik	10,00 %	10,00 %

Avtalefestet pensjon, AFP 62-64 år, er en tariffavtalt arbeidsgiverpensjon som beregnes og utbetales av Drammen Kommunale Pensjonskasse, men finansieres i sin helhet av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS.

Forpliktelse for AFP 62-64 år er avsatt med kr 0 pr. 31.12.2021.

NOTE 6 SKATT

	2021	2020
Skattegrunnlaget		
Ordinært resultat før skattekostnad	7 611 232	2 784 639
Til fremføring mot gebyrinntekter senere år	-2 821 199	2 907 415
Selvkostrenter	457 392	425 015
Kapitalavkastningsrenter	-2 198 357	-1 866 223
Resultat farlig avfall (næring)	-177 157	61 252
Ordinært resultat før skattekostnad (næring)	2 871 911	4 312 098
Permanente forskjeller	41 506	39 650
Endring midlertidige forskjeller	-135 655	16 719
Skattegrunnlag	2 777 762	4 368 467
Skattekostnad		
Betalbar skatt (22 %)	611 108	961 063
Endring utsatt skatt	14 148	68 696
Skattekostnad	625 256	1 029 759
Oversikt over midlertidige forskjeller		
Varige driftsmidler	511 862	564 350
Fordringer	-60 000	-99 000
Pensjonsforpliktelser	634 891	627 457
Regnskapsmessige avsetninger	0	-70 363
Netto midlertidige forskjeller pr. 31.12.	1 086 753	1 022 444
Utsatt skatt/skattefordel (22 %)	239 086	224 938
Betalbar skatt i balansen		
Beregnet skatt av årets resultat	611 108	961 063
Betalbar skatt i balansen	611 108	961 063

Iht. uttalelse fra skatteetaten datert 05.09.2013 vurderes det at skattefritaket etter skatteloven § 2-32 første ledd opprettholdes for selskapets håndtering av husholdningsavfall fra eierkommunene. Når det gjelder avfall fra næringskunder som skoler, barnehager og offentlige bygg, uttaler skatteetaten at virksomheten vil være skattepliktig etter skattelovens § 2-32 annet ledd.

Det er dermed beregnet og avsatt betalbar skatt i regnskapet.

NOTE 7 LØNNSKOSTNAD

Lønnskostnad	2021	2020
Lønn	38 376 924	32 697 263
Arbeidsgiveravgift	6 237 846	4 962 445
Pensjonskostnader	5 526 081	3 687 931
Andre lønnsrelaterte ytelser	1 096 254	1 332 912
Sum	51 237 105	42 680 551

Selskapet har sysselsatt 72 årsverk i 2021 mot 60 årsverk i 2020. Økning skyldes overgang til egenregi med flere ansatte.

NOTE 8 YTELSER/GODTGJØRELSER MV. TIL DAGLIG LEDER, STYRET OG REVISOR

Ytelser til ledende personer:	Styret	Daglig leder
Lønn	398 567	1 291 721
Andre ytelser	0	30 924
Pensjonsutgifter	0	130 464
Sum	398 567	1 453 109

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2021 utgjør kr 102 000, i tillegg utgjør honorar for andre tjenester kr 38 600.

NOTE 9 INNSKUDDSKAPITAL OG ANDELSEIERINFORMASJON

Innskuddskapitalen i Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS pr. 31.12 utgjør 821 274 kroner. Selskapet har følgende andelseiere pr. 31.12:

Eiere	Eierandel
Drammen Kommune	61,1 %
Lier Kommune	16,1 %
Øvre Eiker Kommune	11,4 %
Modum Kommune	9,4 %
Sigdal Kommune	2,1 %
Sum	100 %

Sigdal Kommune trådte inn i selskapet med virkning fra 01.07.2021.

Styret bekrefter at inntredende kommuner i 2021 har:

- Betalt for sin forholdsmessige andel av egenkapitalen i selskapet.
- Overdratt sin andel av anleggsmidler til bokført verdi.
- Overdratt forpliktelser og avsetninger for etterdrift av deponier.

NOTE 10 EGENKAPITAL

	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 31.12	804 000	10 731 559	11 535 559
Inntreden	17 274	225 363	242 637
Årets resultat ¹⁾		4 164 777	4 164 777
Egenkapital pr. 31.12	821 274	15 121 699	15 942 973
¹⁾ Spesifikasjon av årets resultat:		2021	2020
Ordinært resultat før skattekostnad (næring)		2 871 911	4 312 098
Resultat farlig avfall næring tilbakeført		177 157	-61 252
Skattekostnad på ordinært resultat næring		-625 256	-1 029 759
Selvkostrenter		-457 392	-425 015
Kapitalavkastningsrenter		2 198 357	1 866 223
Årets resultat		4 164 777	4 662 295

NOTE 11 FORDRINGER OG GJELD

Ingen av foretakets fordringer forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Av foretakets gjeld forfaller kr 53 333 260 til betaling senere enn 5 år etter regnskapsårets slutt.

Selskapets gjeld er ikke sikret ved pant som følge av at eierkommunene, basert på selskapsformen, hefter for selskapets gjeld.

NOTE 12 AVSETNING ETTERDRIFT

Kommune	2021	2020
Drammen	8 166 067	7 403 001
Lier	4 394 970	3 948 629
Modum	1 873 052	2 034 633
Øvre Eiker	1 020 000	990 000
Sigdal	47 805	0
Sum	15 501 894	14 376 264

RfD har ansvar for å dekke etterdriftskostnader der hvor husholdningsavfall historisk har blitt deponert. Med bakgrunn i beregninger er det avsatt for etterdriftskostnader i tråd med tabellen over.

Avsetningen er nåverdien av estimerte kostnader til etterdrift i kontraktperioden med kommunene. Det er en viss sansynlighet for at etterdriftsperioden og dermed kontraktene med kommunene må forlenges, imidlertid er det pr. nå ikke mulig å estimere størrelsen på denne delen av forpliktelsen pålitelig, og den er således ikke regnskapsført i tråd med NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler. Det samme gjelder etterdrift for deponiene i Drammen og Svelvik hvor det p.t. ikke er noen tiltak som belastes abonnentene.

NOTE 13 DRIFTSINNEKTER

	2021	2020
Pr. virksomhetsområde		
Gebyrinntekter	224 098 069	218 253 202
Salg av avfallstyper	26 886 877	14 040 434
Sum	250 984 946	232 293 636
Geografisk fordeling		
Norge	250 984 946	232 293 636

Økningen i gebyrinntekter skyldes inntreden av Sigdal Kommune.
Salg av avfallstyper har økt grunnet økt etterspørsel og priser i markedet.

NOTE 14 INVESTERINGER I TILKNYTTET SELSKAP

Direkte eie	Ervervet	Kontor	Eier-/stemmeandel	Bokført verdi pr. 31.12
Sirkulær Bestiller AS	2021	Tønsberg	33 %	60 000
Sum bokført verdi				60 000

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young ASDr Hanstengate 13, 3044 Drammen
Postboks 560, Brakerøya, 3002 DrammenForetaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til representantskapet i Renovasjonsselskapet For Drammensregionen IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert Renovasjonsselskapet For Drammensregionen IKS sitt årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultat og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Andre forhold

Budsjettallene som fremkommer i årsregnskapet, er ikke revidert.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Building a better
working world

2

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Penneo Dokumentnøkkel: XMFRMY-ZEAM2-Y46WT-LIEFB-NLPT16-4E7MD

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Drammen, 1. april 2022
Ernst & Young AS

Hanne Kverneland Nebo
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

EIERMELDING FOR 2021

1. BAKGRUNN FOR EIERMELDINGEN

Eiermeldingen er utarbeidet med bakgrunn i selskapsavtalen og eierstrategien.

Eierstrategien ble sist revidert i 2016 og uttrykker de forventningene eierne har med sitt eierskap i RfD. Eierstrategien ble behandlet av kommunestyret i samtlige eierkommuner, og er fortsatt førende for styrets arbeid.

Selskapsstrategi for 2018-21 ble vedtatt av representantskapet 28.5.2018, og er en konkretisering av hva styret og selskapet anser som sitt oppdrag etter eierstrategien.

Gjennom selskapsstrategien er følgende forretningside definert for selskapet:

«RfD skaper ressurser i det sirkulære samfunnet gjennom nytenking, ansvarlighet og brukervennlige løsninger».

Eiermeldingen rapporterer i henhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi, og gir informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

I henhold til selskapsavtalen vil dette dokumentet gi eierne en beskrivelse av:

- måloppnåelse
- planlagte endringer
- kostnadsnivået
- andre forhold

2. MÅLOPPNÅELSE

Selskapsstrategien for 2018-2021 har definert følgende mål for selskapet:

Hovedmål 1:

RfD skal være nytenkende

Hovedmål 2:

RfD skal opptre som en ansvarlig samfunnsaktør

Hovedmål 3:

RfD skal levere brukervennlige løsninger

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan det arbeides med å oppnå de strategiske målene, og hvilke resultater som er oppnådd.

HOVEDMÅL 1: RFD SKAL VÆRE NYTENKENDE

«RfD skal ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye muligheter i utviklingen av fremtidsrettede og brukertilpassede løsninger og tjenester. Fordelene ved digitalisering skal realiseres, med fokus på samarbeid og deling. Innbyggernes og kommunenes fremtidige behov skal stå sentralt i alt vi gjør».

- RfD har i strategiperioden innført et nyutviklet digitalt inngangsbevis på gjenvinningsstasjonene som sikrer innbyggerne fri avfallslevering, samtidig som systemet håndterer betaling fra næringsdrivende og innbyggere fra andre kommuner. Denne innovative løsningen gjør at lovens krav om separate regnskap oppfylles, samtidig som ordningen med fri avfallslevering videreføres. For brukere som ikke er komfortable med bruk av smarttelefon og bank-ID tilbys fysiske kort som alternativ.
- Flere digitale løsninger har blitt innført i strategiperioden og har i stor grad modernisert kundedialogen og effektivisert tjenesten. Appen «Min Renovasjon», gir informasjon om hentedager og åpningstider, og innbyggerne kan også abonnere på en tjeneste som sender varsel om hentedag på SMS. Innloggingstjenesten «Min side» gir tilgang til døgnåpne og selvbetjente løsninger på nett. I dialogen med RfDs kundesenter benyttes chat og sosiale medier aktivt, og flere interne prosesser er effektivisert. Det legges alltid vekt på at det skal finnes et papirbasert alternativ for de som ikke er komfortable med digitale løsninger, men etterspørselen blir stadig mindre.
- Ombruk er et viktig virkemiddel til å oppnå avfallsreduksjon og det utvikles stadig nye metoder for å bidra til at gjenstander kan brukes på nytt, og dermed unngå at det blir til avfall. Det er inngått samarbeid med aktører som driver med reparasjon av hi-fi utstyr, gratis utlån av sportsutstyr og gjenbruk av brukte hvitevarer. Dessverre har pandemien satt vesentlige begrensninger på noen av disse aktivitetene i store deler av 2021.
- For å oppnå mål om sirkulær økonomi, vil nye behandlingsformer være nødvendig for å sikre

materialutnyttelse av råvarer som i dag ikke er mulig å gjenvinne. På flere nye anbudskontrakter er det inngått utviklingsavtaler som gir leverandøren mulighet til å forbedre sitt tilbud eller tilby prøveordninger om nye behandlingsmetoder. Dette er blant annet gjort på trevirke der store deler nå utnyttes til sponplater i stedet for energigjenvinning. I perioden 2018-2021 har andelen til materialgjenvinning økt fra 46,9% til 53,6%, grunnet bedre sortering og nye behandlingsformer.

HOVEDMÅL 2: RFD SKAL OPPTRE SOM EN ANSVARLIG SAMFUNNSAKTØR

«RfD skal være en viktig bidragsyter i den sirkulære økonomien. Selskapet skal være en ansvarlig virksomhet der ansatte både i selskapet og hos samarbeidspartnere opptrer etisk. Bærekraft og overordnede samfunns mål skal være retningsgivende for virksomhetens valg. RfD skal ta lokalt ansvar for oppnåelse av internasjonale mål om sirkulær økonomi, herunder materialgjenvinningsmål for husholdningsavfall på 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035. Dette er i tråd med mål fastsatt i EUs avfallsdirektiv».

- Materialgjenvinningsgraden i 2021 er nå 53,6 %. Målet om 50 % materialgjenvinning innen 2020 ble nådd, og målet om 55 % innen 2025 synes nå realistisk. Dette er et viktig bidrag til oppnåelse av lokale, nasjonale og internasjonale mål om sirkulær økonomi.
- Ved to anledninger har styret vedtatt å utføre kjerneoppgaver i egenregi fordi forutsetningene for konkurranse ikke har vært til stede. Dette ble gjort for drift av gjenvinningsstasjoner i 2020 og for avfallshenting i Sigdal i 2021. Egenregi har gitt gode resultater og sikrer en kontinuitet som er viktig for både ansatte, eiere og kunder.
- I tråd med selskapsstrategien er det utviklet nye Etiske retningslinjer som er tydeliggjort og godt forankret i hele virksomheten. Spesielt er det satt fokus på bevisstheten rundt korrupsjonsproblematikk og ansvarlige innkjøp. Ved alle anskaffelser legges det stor vekt på miljø og samfunnsansvar. På større kontrakter utføres det systematiske kontraktrevisjoner med ekstern bistand.
- August 2020 åpnet Kilden omlastingsstasjon i Øvre Eiker, som et viktig bidrag til miljøvennlig ressursutnyttelse, renere råvarer og redusert sjenanse for omgivelsene. Omlastingen foregår nå innendørs, og bygget er selvforsynt med energi fra eget solcelleanlegg. Anlegget har kapasitet til å ta imot avfall fra hele RfD-området og har erstattet tre mindre utendørs omlastingsstasjoner.

HOVEDMÅL 3: RFD SKAL LEVERE BRUKERVENNLIGE LØSNINGER

«Selskapets tjenestetilbud skal måles i innbyggernes tilfredshet. Tjenestetilbudet skal kontinuerlig utvikles og forbedres for å møte innbyggernes behov. Gjennom stordriftsfordeler og samarbeid skal innbyggernes økonomiske interesser ivaretas».

- Brukerundersøkelser viser at ordningen med fri avfallslevering av husholdningsavfall på gjenvinningsstasjoner settes stor pris på av innbyggerne. Det har vært lagt stor vekt på å muliggjøre en videreføring av denne ordningen, som er unik for vårt område. Selv om kostnaden til gjenvinningsstasjoner er inkludert i renovasjonsgebyret, er gebyret fortsatt lavere enn landsgjennomsnittet. Dette skyldes stordriftsfordeler og effektiv drift.
- Brukerundersøkelser viser at innbyggerne er svært fornøyde med renovasjonstjenesten. Dette gjelder spesielt gjenvinningsstasjoner, oppsamling hjemme og informasjonen de mottar. På en skala fra 0 til 100 har kundetilfredshet vært 82 på de siste undersøkelsene.
- Alle avvik registreres og følges opp systematisk for at tjenesten stadig skal bli bedre. For 2021 ble det registrert og fulgt opp cirka 3000 avvik, av over 3 millioner beholdertømminger. Dette betyr at 99,9 prosent er utført uten avvik.
- Sorteringsgraden er høy, noe som indikerer at systemene blir forstått og fulgt av innbyggerne. Det er fortsatt en utfordring at mange kaster mat i restavfallet, og dette utgjør den største delen av feilsortering. Målet om å redusere feilsorteringen er dessverre ikke nådd. Det vil bli arbeidet videre med tiltak for å redusere omfang på matsvinn og feilsortering.

RAPPORTERING AV MÅLOPPNÅELSE

RfD deltar i Avfall Norges Benchmark der selskapets resultater sammenliknes med de største aktørene i Norge. Sammenlikningen viser svært høy måloppnåelse på miljøstandard, kundetilfredshet og tjenestestandard. Materialgjenvinningsgraden på 53% er blant de høyeste i landet. På siste side i eiermeldingen vises utviklingen siste fem år på noen konkrete målområder.

3. KOSTNADSNIVÅ

RfD har gjennom flere år kunnet tilby innbyggerne en gunstig gebyrutvikling. Dette skyldes i stor grad stordriftsfordeler og effektiv drift. Konkurransen om offentlige anbud har vært meget høy, og RfD har som en stor bestiller oppnådd gunstige priser på

HUSHOLDNINGSAV FALL 2021 ETTER BEHANDLINGSFORM (OPPGITT I TONN OG PROSENT).

2021	Materialgjenvinning	Energiutnyttelse	Annen behandling	Husholdningsavfall totalt	Prosent
Sortert avfall	42 054	11 164	2 219	55 437	70,7 %
Restavfall	-	22 975	-	22 975	29,3 %
Totalt	42 054	34 139	2 219	78 412	-
Prosent	53,6 %	43,5 %	2,8 %	-	-

innsamling og behandling. Som en stor aktør har RfD hatt mulighet til å utføre tjenester i egenregi i de tilfelle konkurransesutsetting gjennom anbud ikke har fungert etter hensikten. Dette har totalt sett gitt en effektiv utnyttelse av ressurser. Figur 2 viser at utviklingen av renovasjonsgebyrer for perioden 2011-2021 har vært svært positiv for innbyggerne. RfDs renovasjonsgebyrer inkluderer fri bruk av gjenvinningsstasjoner, men er likevel lavere enn landsgjennomsnittet.

Priser for behandling av avfall er på enkelte områder økende, noe som spesielt registreres i nye anbudskontrakter. Samtidig har inntektene økt på avfallstyper med positiv verdi.

Driftskostnadene i 2021 har vært på 243,1 millioner kr, som er 9,3 millioner kr høyere enn budsjettet. Finansresultatet har vært 1,1 millioner kr bedre enn budsjett, og årsresultatet på 4,2 millioner kr er noe lavere enn budsjett.

I forbindelse med overgang til egenregi har en rekke kostnader vært klassifisert annerledes enn før, slik at det som tidligere var klassifisert som varekostnader nå er klassifisert som lønnskostnader, avskrivninger og andre kostnader.

Driftsinntektene for 2021 utgjør 251,0 millioner kr som er 16,0 millioner kr høyere enn budsjettet. Dette skyldes inntreden for Sigdal kommune som ikke var budsjettet og svært høye priser på avsetning av papp og papir.

Det føres separate regnskap for næringsavfall og husholdningsavfall. RfD er skattepliktig for den delen av virksomheten som gjelder næringsavfall. Skattekostnaden for 2021 er på 0,6 millioner kr. Selskapets næringskunder er i all hovedsak organisasjonsenheter i eierkommunene, samt private næringskunder på gjenvinningsstasjonene. Antallet næringskunder på gjenvinningsstasjoner er økende, noe som i stor grad skyldes innføring av inngangsbevis.

RfD har de siste årene benyttet selvkostfondet til en delvis finansiering av renovasjonstjenesten som et ledd i en plan om å bygge ned selvkostfondet. Resultatet for husholdningsdelen av regnskapet viser et overskudd på 2,8 millioner kr i 2021 som tilføres selvkostfondet. Vedtatt økonomiplan legger opp til en tilbakeføring av positivt selvkostfond til abonnentene.

4. PLANLAGTE ENDRINGER

For de kommende år planlegges følgende tiltak og systemendringer:

- I tråd med tidligere vedtatt plan skal alle RfDs gjenvinningsstasjoner oppgraderes til økt kapasitet og funksjonalitet. Disse arbeidene er allerede gjennomført på Mile og Lyngås. Det pågår nå arbeider på Enger gjenvinningsstasjon i Modum og Lindum gjenvinningsstasjon i Drammen. Styret legger stor vekt på kostnadseffektive løsninger, og følger opp økonomien i prosjektene tett.
- Lovpålagt renovasjonsordning for hytter er nå innført i hele RfD-området. Noen få områder gjenstår, men dette har kun praktiske årsaker. Det er innført regler for fritak/unntak og egne gebyrtyper for innlandshytter og små skogshytter.
- Det arbeides løpende med forbedring av innsamlingsordningen, for å imøtekomme både kundeønsker og myndighetskrav. Det arbeides blant annet med å tilby egen beholder for plast og større krav til kvaliteten på innsamlet hageavfall. Dette vil bidra til enda høyere materialgjenvinningsgrad.
- Et lovpålegg om utsortering av plastemballasje og matavfall fra 2023 vil omfatte mange kommuner som ikke har dette i dag. Kommunene i Drammensregionen har hatt slik utsortering i mange år, og lovkravet er allerede oppfylt. Dette kravet gjelder også fritidseiendommer. Det forventes å komme et krav om innsamling av tekstilavfall.
- Styret ønsker å styrke stordriftsfordelene, og mener at en utvidelse av geografisk område vil gi en betydelig merverdi både for eierkommunene og innbyggerne. Styret mener at økt regionalt samarbeid er viktig for måloppnåelsen og vil derfor arbeide for dette.
- Selskapsstrategien for 2018-2021 nærmer seg slutten av sin virkeperiode, og styret er nå i gang med strategiprosessen for neste periode. Som en del av dette strategiarbeidet vil styret evaluere måloppnåelse og gjennomførte tiltak i den overordnede planen «Fremtidens kildesortering» som ble vedtatt i 2012.

5. ANDRE FORHOLD

De to siste årene har i stor grad vært preget av pandemien som rammet landet og resten av verden. Renovasjon er en samfunnskritisk tjeneste som ikke under noen omstendighet skal stoppe opp, og det har vært høyt fokus på å holde kontinuitet i tjenesten. Det har vært nødvendig å tilpasse virksomheten med viktige smitteverntiltak. Selskapets tjenester og økonomi har allikevel ikke blitt vesentlig påvirket av pandemien.

For noen år tilbake var anbudsprisene på innsamling, transport og behandling unormalt lave, grunnet svært høy konkurranse om offentlige oppdrag. Dette medførte at flere leverandører hadde tapsbringende kontrakter og vi opplevde flere konkurser i bransjen. De siste årene har konkurransen vært lavere og prisene vært stigende. I enkelte tilfeller har konkurransen om oppdrag vært så lav at konkurransen har blitt avlyst.

Styret vurderer løpende hvilke tjenester som er egnet for konkurranseutsetting og hvilke tjenester som skal utføres i egenregi. En viktig forutsetning for konkurranseutsetting er at det finnes et velfungerende marked, og at det oppnås en gevinst. På områder der disse forutsetningene ikke er oppfylt vil styret vurdere egenregi eller andre løsninger.

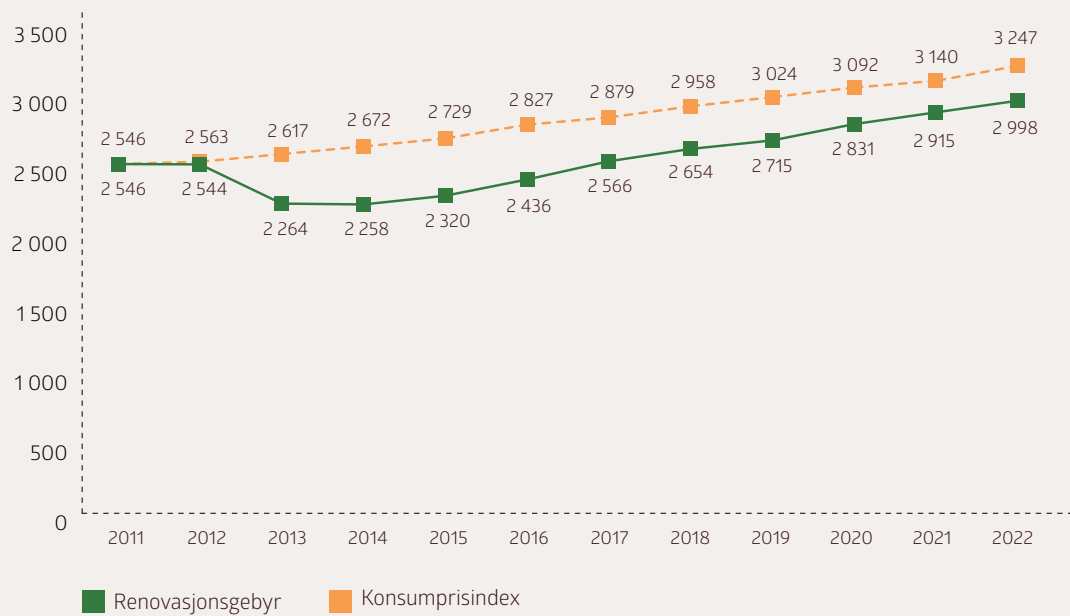
Myndighetene har fra 2022 innført CO₂ avgift på forbrenning av restavfall, som gir høyere kostnader. Ambisjonene om økt materialgjenvinning, gjør det naturlig å stadig arbeide for bedre sortering og nye behandlingsformer.

Styret vil løpende søke å kompensere for økte kostnader, gjennom å optimalisere stordriftsfordeler og oppnå mest mulig rasjonell drift.

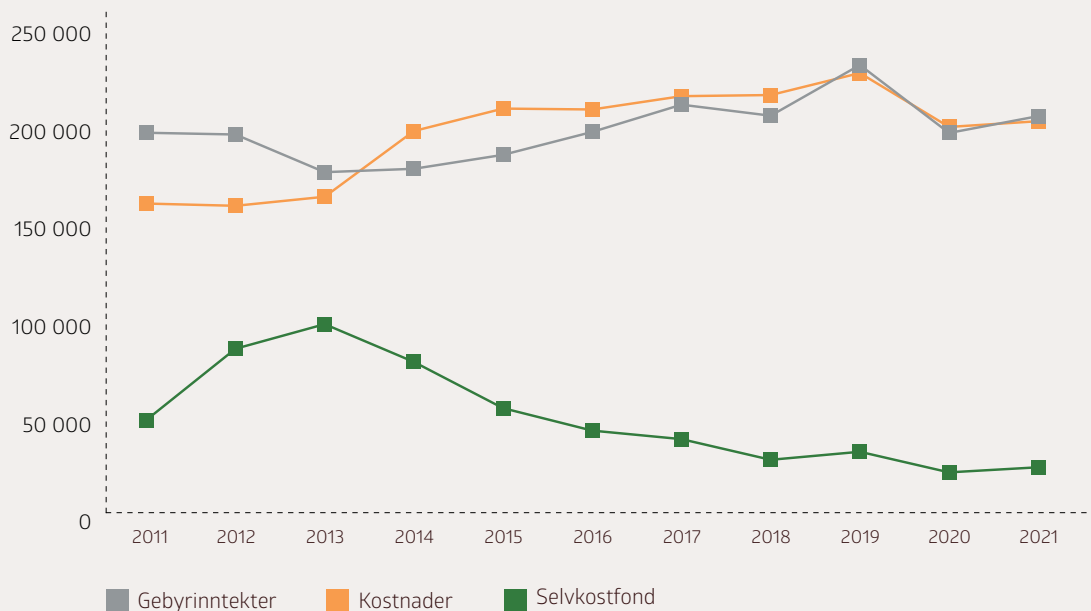
GJENNOMSNTTLIG RENOVASJONSGBYR EKS. MVA

(Konsumprisindeks oppgitt med 2011 som indeksår)

Standard renovasjonsgebyr i NOK (gjennomsnitt alle RfD-kommuner).

GBYRINNETEKTER, KOSTNADER OG SELVKOSTFOND

Fra 2020 går Hurum, Røyken, Sande ut av RfD samarbeidet. Dette innebærer at både inntekter og kostnader nedskaleres. Fra 2021 går Sigdal kommune inn i RfD samarbeidet og både inntekter og kostnader økes.

6. RESULTATER

Nedenfor står beskrevet noen nøkkeltall som er sentrale for å vise selskapets resultater. Siste fem år er vist for å vise utvikling over tid.

	Siste 5 år	Strategiske mål	Kommentar
Avfallsmengde per innbygger	2017: 521 kg 2018: 510 kg 2019: 504 kg 2020: 503 kg 2021: 480 kg	Avfallsreduksjon er det øverste målet i avfallspolitikken, fordi det er det tiltaket som har størst klimagevinst.	Avfallsmengden per innbygger var 480 kg i 2021. Mengden har vært synkende i flere år, noe som er svært positivt.
Andel restavfall av total	2017: 29,5 % 2018: 29,4 % 2019: 28,5 % 2020: 29,5 % 2021: 29,3 %	Brukerne skal oppleve det så enkelt å sortere at maksimalt 25 % av avfallet blir til restavfall.	Andel restavfall har forandret seg lite de siste årene, og det er fortsatt et godt stykke igjen til målet om 25%.
Klimagevinst CO₂-ekvivalenter pr tonn avfall	2017: 764 kg 2018: 775 kg 2019: 757 kg 2020: 756 kg 2021: 743 kg	Klimanytte av selskapets virksomhet regnes om til CO ₂ -ekvivalenter og gir positiv gevinst.	Utslipp fra transport går ned, men klimanytte per tonn er allikevel redusert. En av årsakene er at pandemien har ført til lavere andel ombruk.
Feilsortert mat i restavfallet	2017: 27,4 % 2018: 27,4 %* 2019: 27,4 %* 2020: 29,5 % 2021: 26,9 %	Det er et mål for planperioden at mengden feilsortert mat i restavfallet skal halveres.	Det er fortsatt mye matavfall som kastes i restavfallet. Andelen er marginalt redusert, men målet om halvering er ikke nådd. * ikke gjennomført måling.
Materialgjenvinningsgrad	2017: 46,9 % 2018: 47,3 % 2019: 48,9 % 2020: 53,0 % 2021: 53,6 %	I tråd med EU-mål skal andel materialgjenvinning være minst 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035.	Materialgjenvinningsgraden øker for hvert år. Målet om 50 % innen 2020 er nådd, og målet om 55% innen 2025 anses realistisk.
Avvik (avfall ikke hentet)	2017: 0,6 ‰ 2018: 1,3 ‰ 2019: 1,2 ‰ 2020: 0,9 ‰ 2021: 1,2 ‰	Det er et mål at avvik på manglende avfallshenting skal være maksimalt 0,8 promille.	Antall avvik har i flere år vært cirka en promille av antall beholder-tømminger. Dette er lavt, men målet om 0,8 promille er ikke nådd.
Kundetilfredshet	2017: 79 2018: 80 2019: 82 2020: 82 2021: 82*	Det er satt som mål for RfD at kundetilfredsheten skal være 80 eller mer på en skala fra 0 til 100.	Ved de siste målinger hadde RfD en kundetilfredshet på 82, som er svært høyt. Målet om 80 eller mer er dermed oppnådd. * ikke gjennomført måling.
Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr	2017: 2566 kr 2018: 2654 kr 2019: 2715 kr 2020: 2831 kr 2021: 2916 kr	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr skal ha en rimelig utvikling, og ikke være høyere enn landsgjennomsnittet.	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr er lavere enn landsgjennomsnittet for Norge som var 3145 kr i 2021.

25 ED1A

TRUCK FBA: TR: 22 01 08 00
DRAMMEN TRUCK SERVICE NO

03

Miljørapport 2021

Klimaregnskap
Avfallsminimering og ombruk
Sortering og feilsortering

KLIMAREGNSKAP

Klimaregnskapet for 2021 viser at det er betydelig klimagevinst ved RfDs virksomhet. Dette er fordi klimagevinstene ved materialgjenvinning og energiutnyttelse er større enn de samlede utslippene fra forbrenning og transportaktivitet.

Over tid har det vært en svak nedgang i klimagevinst, også når vi måler per tonn avfall. Dette har med sammensetningen av avfallsproduksjonen å gjøre. Men den totale endringen er relativt liten sett i lys av alle enkeltstående forhold og forutsetninger som ligger i beregningsmodellen.

Siden både avfallsmengde og innbyggertall har endret seg gjennom årene, er utvikling målt i kilo CO₂-ekvivalenter per tonn avfall den mest hensiktsmessige indikatoren for RfD.

Målt i kilo CO₂-ekvivalenter per tonn avfall har den totale klimagevinsten gått ned med 6,6 kilo (fra 749 til 743) eller 0,9 prosent fra 2020 til 2021.

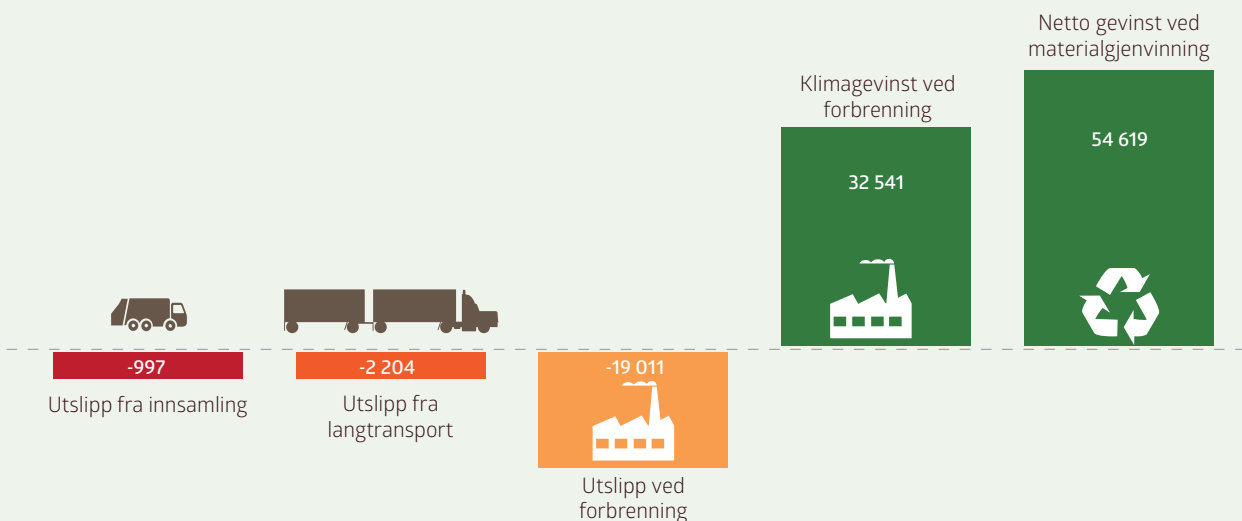
Det er flere årsaker til denne utviklingen. Den aller viktigste forklaringen er at avfallstyper med høyt positivt bidrag har gått relativt mye ned i mengde, mens avfallstyper med lite positivt bidrag har økt eller gått mindre ned i mengde.

UTSLIPP

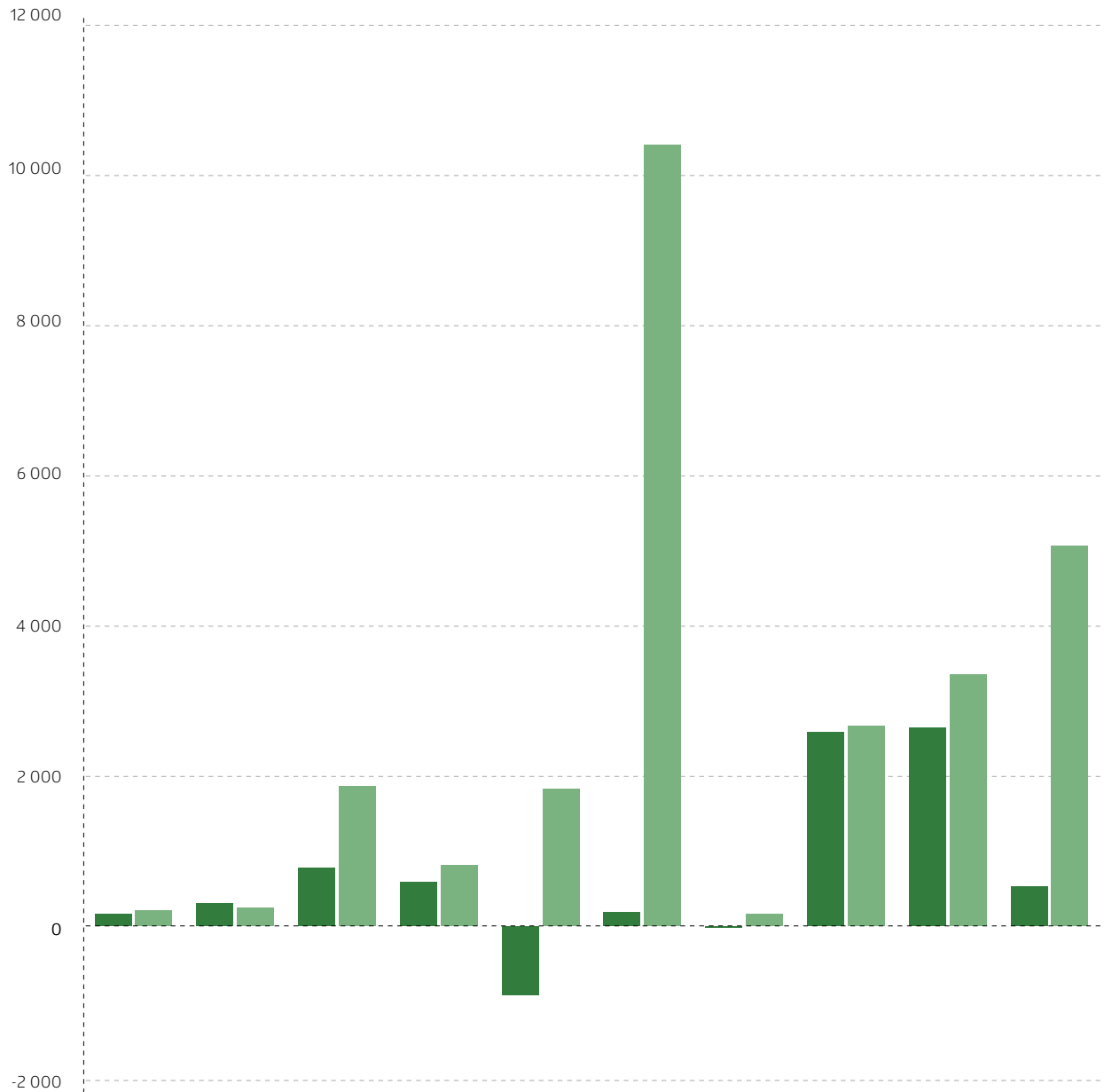
Totale utslipp i 2021 var 22 212 tonn CO₂-ekvivalenter (22 796 i 2020). Dette utgjør 254 kilo CO₂-ekvivalenter per tonn avfall (247 kilo i 2020).

Utslippene består av transportutslipp og utslipp ved forbrenning. Fra transport regnes utslipp fra fossilt drivstoff mens utslipp fra fornybart drivstoff (biodiesel og biogass) ikke regnes med. Fra avfallsforbrenning regnes bare utslipp fra de fossile (ikke fornybare) materialene i avfallet.

KLIMAGEVINST OG -UTSLIPP FOR RFDS AKTIVITETER 2021

Kilde: Mepex Consult.

TOTAL KLIMAEFFEKT, KG CO₂-EKVIVALENTER PER TONN AVFALL

	Matavfall og kompost-erbart papir	Hageavfall, planterester, jord	Papir og papp	Drikkekartong	Plast-emballasje	Hele klær og sko	Glass-emballasje	Metall-emballasje	Annet metall	EE-avfall
I restavfallet	165	301	776	581	-922	186	-23	2 587	2 650	533
Sortert avfall	212	241	1 869	813	1 835	10 437	157	2 671	3 367	5 075

KLIMAGEVINSTER

Totale gevinster i 2021 var 87 159 tonn CO₂-ekvivalenter (91 830 i 2020). Gevinstene utgjør til sammen 997 kilo CO₂-ekvivalenter per tonn avfall. Dette er likt som i 2020.

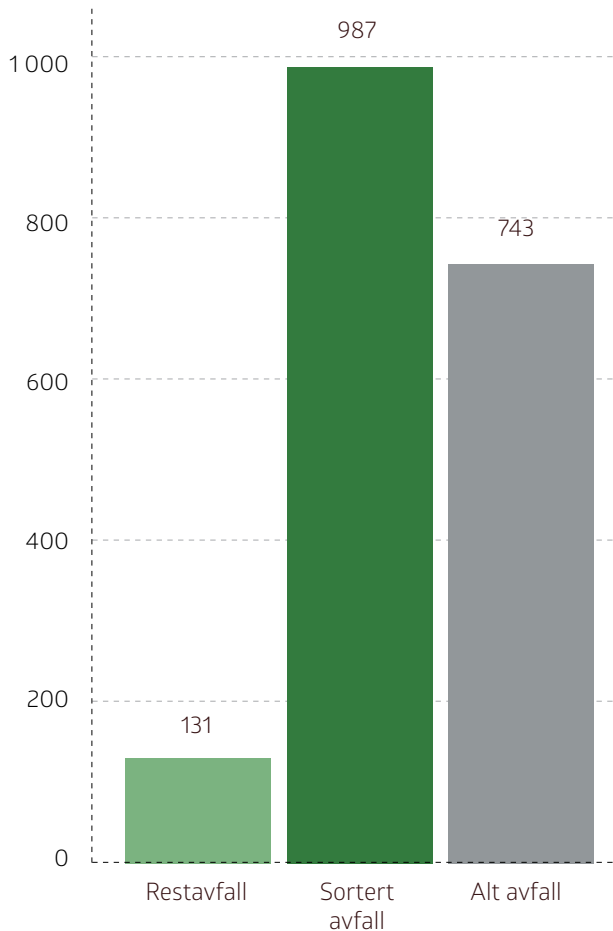
Gevinstene oppstår når avfallet utnyttes og erstatter jomfruelige energi- og materialressurser.

Energien framstilles ved forbrenning av restavfall og trevirke og gevinsten beregnes ut fra hvilken type energi som produseres (fjernvarme og elektrisitet) og hvilken energikilde som antas å bli erstattet. Det er tatt høyde for avfallets spesifikke energiinnhold og utnyttelsesgraden i de enkelte anleggene som benyttes.

Ved materialgjenvinning oppstår en gevinst ved at det produseres nye råvarer og biogass som erstatter utslipp ved produksjon (og bruk for biogass) av jomfruelige råvarer. Det er tatt høyde for materialsammensetningen i avfallet og utslippene i de enkelte prosessene både når det gjelder gjenvinningsprosessene og framstilling av jomfruelige råvarer som erstattes.

Denne grafen viser at det er mye større klimagevinst for sortert avfall enn for restavfall. For sorterte avfallstyper er den gjennomsnittlige gevinsten på 987 kilo CO₂ per tonn avfall (1005 i 2020). For restavfallet er gevinsten på 131 kilo CO₂ per tonn avfall (103 i 2020).

NETTO KLIMAGEVINST PER TONN FOR RESTAVFALL OG SORTERT AVFALL I 2021

Kilde: Mepex Consult.

KLIMANYTTE AV INNSAMLET AVFALL

	2020	2021	Endring
Klimagevinst totalt, tonn CO ₂ -ekv	69 034	64 947	-5,9 %
Klimagevinst, kilo CO ₂ per innbygger	426	397	-6,8 %
Klimagevinst, kilo CO ₂ -ekv per tonn avfall	749	743	-0,9 %

Utvikling i klimaeffekt, RfD 2020–2021. På grunn av at avfallsmengden gikk ned i 2021, gikk også klimagevinsten ned.
Kilde: Mepex Consult.

KLIMAREGNSKAP FOR AVFALLSHÅNDTERINGEN I 2021

	Henteordning	Gjenvinningsstasjoner	Totalt
		<i>Tonn CO₂-ekv.</i>	
Klimagevinster			
Netto klimagevinst ved materialgjenvinning	18 005	36 613	54 619
Klimagevinst energiutnyttelse ved forbrenning	15 268	17 272	32 541
Sum klimagevinster	33 274	53 886	87 159
Klimautslipp			
Utslipp forbrenning, fossilt	-13 729	-5 282	-19 011
Utslipp fra langtransport	-608	-1 596	-2 204
Utslipp ved innsamling av avfall	-425	-572	-997
Sum klimautslipp	-14 763	-7 449	-22 212
Netto resultat (gevinst)	18 511	46 436	64 947
		<i>Prosent av total</i>	
Klimagevinster			
Netto klimagevinst ved materialgjenvinning	21 %	42 %	63 %
Klimagevinst ved forbrenning	18 %	20 %	37 %
Sum klimagevinster	38 %	62 %	100 %
Klimautslipp			
Utslipp forbrenning, fossilt	62 %	24 %	86 %
Utslipp fra langtransport	3 %	7 %	10 %
Utslipp ved innsamling av avfall	2 %	3 %	4 %
Sum klimautslipp	66 %	34 %	100 %
Netto resultat (gevinst)	29 %	71 %	100 %

Kilde: Mepex Consult.

AVFALLSMINIMERING OG OMBRUK

Avfallsreduksjon er en ønsket utvikling, men vil ikke slå positivt ut i klimaregnskapet da det kun er effekten av innsamlede mengder som måles. Klimaregnskapet viser kun reduksjon i CO₂, og tar ikke med andre miljømessige konsekvenser i beregningen. Det finnes flere positive effekter av kildesortering som dermed ikke er tatt med i dette klimaregnskapet.

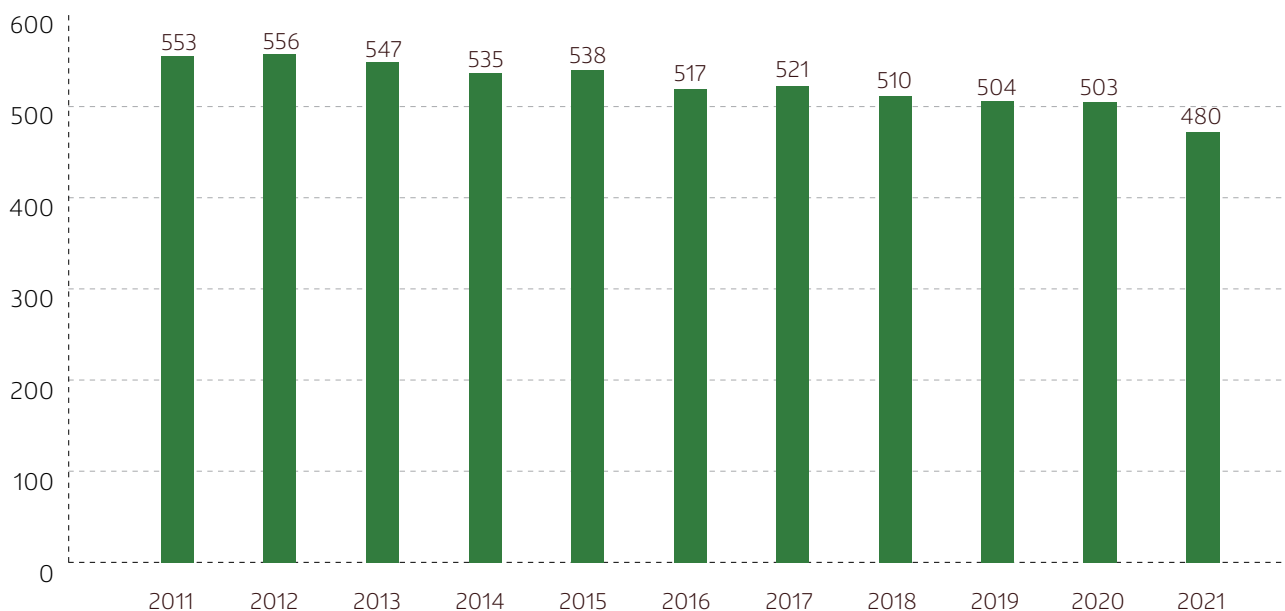
AVFALLSMINIMERING

De siste årene har RfD jobbet aktivt med informasjon og tilrettelegging av ulike tiltak for å redusere avfallsmengden. Avfall per innbygger har gått ned de siste årene, og i 2021 utgjorde avfallsmengden 480 kilo per innbygger. Det er en reduksjon på 4,6 prosent siden 2020, da hver innbygger i snitt kastet 503 kilo avfall. Dette kan indikere en positiv utvikling i forbruksvaner, og økt bevissthet hos innbyggerne.

OMBRUK

Ombruk er svært bra for miljøet, og har en enda høyere prioritering enn gjenvinning i de nasjonale avfallsmålene. Dette er et av RfDs store satsningsområder. Innen 2025 er målet at 2,5 prosent av alt avfall som leveres inn til RfDs gjenvinningsstasjoner går til ombruk. Selv om ombruks-tilbudene ved RfDs gjenvinningsstasjoner har vært noe begrenset i 2021 på grunn av smitteverntiltak, er flere av stasjonene oppgradert og flere har fått egne innendørs områder for ombruksvarer. Det er også ansatt en ny medarbeider som hovedsakelig skal jobbe med ombruk fra mars 2022.

AVFALLSMENGDE PER INNBYGGER OPPGITT I KG

Innbyggerne i Drammensregionen leverte i gjennomsnitt 480 kg avfall i 2021, det er en reduksjon på 4,6 prosent siden 2020.
Kilde: Mepex Consult.

- Warning icon: falling object
- Warning icon: load capacity
- Warning icon: load stability
- Warning icon: load height
- Warning icon: load weight
- Warning icon: operator safety

RFD

SORTERING OG FEILSORTERING

I 2021 har RfD gjennomført en plukkanalyse av innsamlet avfall fra husholdningene i regionen. Avfallstypene vi hentet hjemme hos innbyggerne ble analysert høsten 2021 på Kilden omlastingsstasjon.

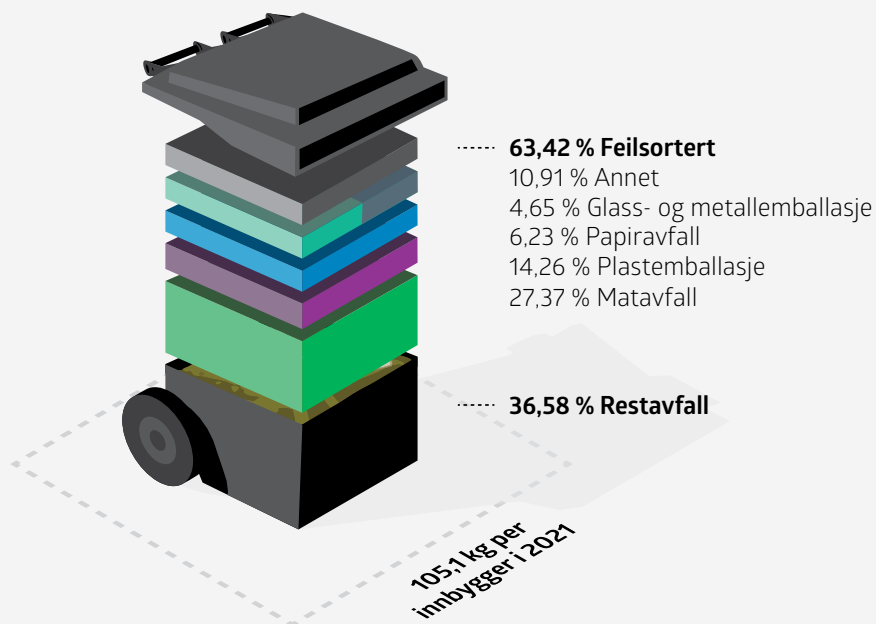

Restavfall

FOLK I DRAMMENSREGIONEN ER FLINKE, OG BLIR STADIG FLINKERE, TIL Å KILDESORTERE

Vi ser en nedgang i feilsortering for alle avfallstyper, bortsett fra restavfall. I 2021 var det en liten nedgang i mengde restavfall. Dette er bra. Men det er mye feil i sorteringen. Hovedproblemet er plast. Vi har sett en økning fra 12 til 14 prosent plastemballasje i restavfallet. Siden plast veier så lite utgjør det et stort volum, og påvirker klimaregnskapet negativt.

Det største potensialet ligger i matavfallet. Hele 27,4 prosent av det som kastes i restavfallet er mat. Matavfall utgjør nesten en tredjedel av alt restavfallet. Til sammenligning er kun 36,6 prosent av det som kastes i restavfallet faktisk restavfall. Det som kastes nest mest av i restavfallet er plast. Dette utgjør 14,3 prosent, eller 15 kilo per innbygger, i 2021.

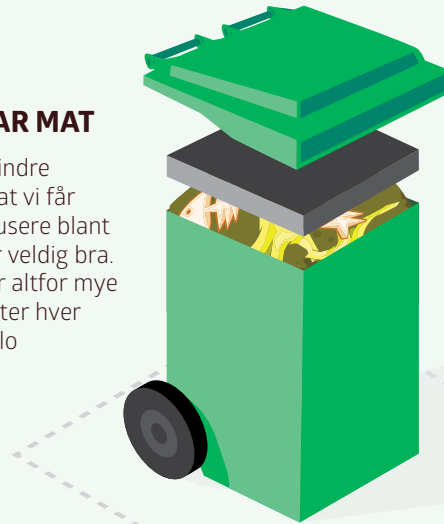

Matavfall

VI KASTER FOR MYE NYTTBAR MAT

I analysen fra 2021 ser vi at det er mindre feilsortering i matavfallet. Det betyr at vi får renere råvarer som brukes til å produsere blant annet biogass og biogjødsel. Dette er veldig bra. Samtidig ser vi at innbyggerne kaster altfor mye mat som kunne vært spist. Totalt kaster hver innbygger i snitt i underkant av 50 kilo mat i året, og litt over halvparten av dette (ca. 25 kilo) er nyttbar mat.

.....	7,23 % Feilsortert
	0,79 % Papiravfall
	0,97 % Plastemballasje
	0,58 % Glass- og metallemballasje
	4,89 % Restavfall
.....	92,77 % Matavfall
	43,84 % Nyttbart matavfall
	40,74 % Ikke-nyttbart matavfall

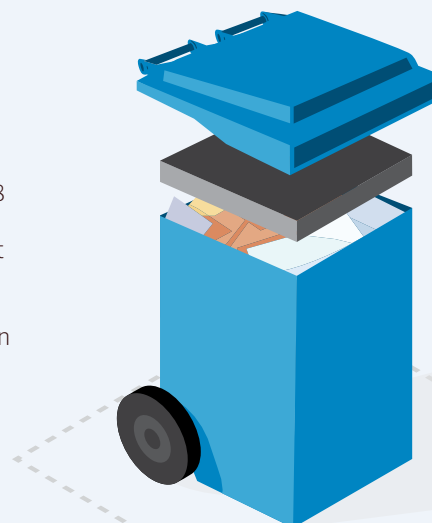
58,5 kg per
innbygger i 2021

Papiravfall

MINDRE PAPIRAVFALL OG BEDRE SORTERING

Den totale mengden papiravfall var 38 kilo per innbygger i 2021, en nedgang fra 40 kilo i 2020. Men det som kastet i papirbeholderen er bedre sortert. Plukkanalysen viser at feilsorteringen nesten er halvert fra 2020. Nedgangen i feilsortert papiravfall har gått fra 5 prosent i 2020 til 2,5 prosent i 2021.

.....	2,47 % Feilsortert
	0,29 % Matavfall
	0,53 % Plastemballasje
	1,53 % Restavfall

..... **97,53 % Papiravfall**

38,1 kg per
innbygger i 2021

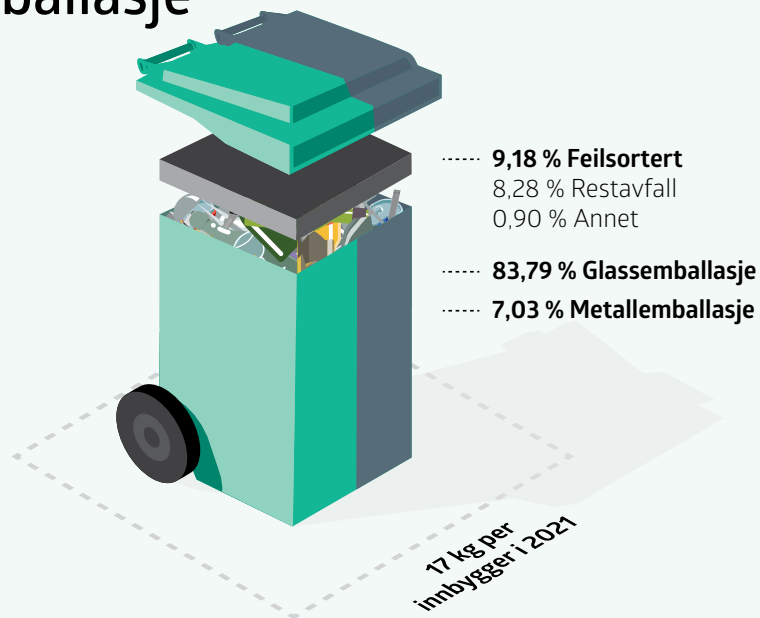

Glass- og metallemballasje

RENERE RÅVARER

Plukkanalysen viser at folk er flinke til å sortere glass- og metallemballasje. Også for disse avfallstypene har feilsorteringen gått ned i 2021, og vi får renere råvarer. Det er veldig bra. Blant annet ser vi at folk kaster mindre plast i glass- og metallbeholderen. De fleste har altså fått med seg at man ikke skal kaste plastposer i denne beholderen, men kun glass- og metallemballasje.

Mengden glassemballasje har økt litt. Og mengden metallemballasje har gått ned. I snitt sorterte og kastet hver innbygger 17 kilo glass- og metallemballasje i 2021, mot 17,7 kilo i 2020.

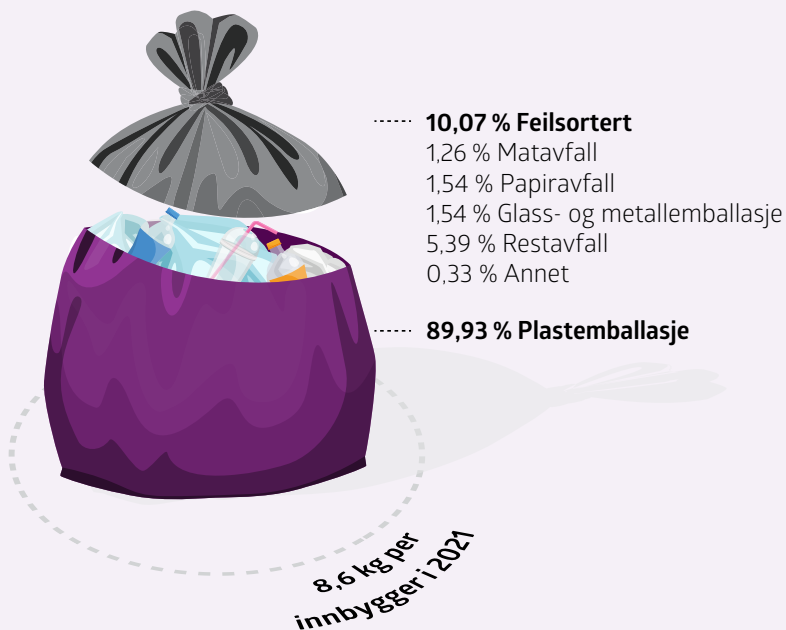

Plastemballasje

MER PLAST, MINDRE FEILSORTERING

RfD fikk inn litt mer plast i 2021 enn i 2020, og vi ser også at det er mindre feilsortering. Nesten 90 prosent av alt som kastes i plastsekken er riktig sortert. Det vil si at 10,1 prosent av plastemballasjen ble feilsortert i 2021, en nedgang fra 14,7 prosent i 2020. Innbyggerne fortjener skryt for dette.

Mesteparten av det som er feil (5,4 prosent) er restavfall. Mest sannsynlig er dette ting som er laget av plast, men som ikke er plastemballasje. I 2021 kastet hver innbygger i snitt 8,6 kilo plastavfall. 0,9 kg av dette var feilsortert.

KORT OPPSUMMERT

Selv om mye av det som kastes i restavfallet kunne vært sortert ut, ser vi en gledelig utvikling i alle de andre beholderne. Det er mindre feilsortering i både matavfallsbeholderen, plastsekken, glass- og metallbeholderen og papirbeholderen.

Det er veldig positivt at det var mindre feilsortering og renere råvarer i det kildesorterte avfallet i 2021, men det er fortsatt rom for forbedring. Det kastes fortsatt for mye nyttbart matavfall, og vi må bli flinkere til å kaste mindre i restavfallet. Restavfallet er fortsatt den største utfordringen.

Renovasjonselskapet
for Drammensregionen IKS